

obdrželi sto i více dopisů.)

c) Idélovací prostředky (tisk, televize) dávají přednost senzačním zprávám s negativním obsahem (krádeže, autohavárie, podvody, nemorální činy ze života tzv. celebrit) před kladnými společenskými jevy. V takovém prostředí mohou mladí lidé, jejichž povahové rysy se teprve utvářejí, s větší najít vzory hodné následování. Špičkoví sportovci (hokej) hrají za velkou finanční odměnu v zahraničí, vystupují během své poměrně krátké kariéry země s různým politickým režimem (USA x Rusko), protože to, co je vede z klubu do klubu, není hrdost na příslušnost k vlasti, ale výše „platů“ (jde již jen o profesionály).

d) Positivním faktem posledních let je, že ve vedení podniků, škol a jiných institucí jsou relativně mladí lidé, kteří se nebojí odpovědnosti. Mnohým nechybí ani zahraniční praxe, kterou pak využívají při své řídicí práci.

e) V obchodech se stále rozšiřuje sortiment nabízeného zboží. Je tolik možností pískat stále dokonalejší techniku, peněz však mají mladí lidé nedostatek. A tak se stává pro mnohé velmi důležitým problémem, jak a kde peníze pískat za každou cenu. Zatímco starší lidé jen těžko přivyknou nejnovějším novinkám, je často překvapující, s jakou lehkostí a samozřejmostí zacházejí s technikou dětí, které mají jinak vážné problémy s pravopisem nebo základy cizích jazyků.

f) Přibývá aut a dochází zcela logicky k nárůstu dopravních nehod. Zvyšuje se počet mrtvých na našich silnicích. Hlavní příčinou tohoto stavu je nekázeň řidičů (vysoká rychlost, neopatrnost při předjíždění). Velmi časté jsou krádeže aut. Dražší se prodávají přes hranice (Polsko, Ukrajina), běžné typy se rozebírají kvůli náhradním součástkám.

g) Ačkoliv je asi 9 procent našich občanů nezaměstnaných, pracuje u nás v současné době téměř čtvrt milionu cizinců (Slováci, Poláci, Ukrajinci, Vietnamci). Tzv. podsvětí ovládá ruskojazyčná mafie.

NEDOSTATEK
KLADNÝCH VZORŮ
PRO MLÁDEŽ

ŘÍDÍCÍ PRÁCE -
OVLÁDÁNÍ TECHIKY

ZHORŠOVÁNÍ
SITUACE
NA SILNICÍCH

18/III; 11/I

VYHLÁŠENÍ
„OSOBNOSTI
CHRASTAVY“

Každoročně pořádaná akce „Sportovec Chrastavý“ (vždy v říjnu) byla v tomto roce doplněna vyhlášením „Osobnosti Chrastavy“. Tímto čestným titulem byla oceněna paní Evženie Komárková. Vykonyvala před lety úspěšně funkci vedoucí zrov. Spojeného závodního klubu (SZK), vyučovala hře na klavír, pořádala taneční kurzy pro mladá, organizovala autobusové zájezdy do libereckého Divadla F. X. Šaldy. Její kulturní činnost byla velmi mnohohranná, i když nebyla tehdejším vedením města (městským výborem KSČ) náležitě oceňována.

DEMOLICE
„MĚSTSKÉ
KAVÁRNY“

Po dlouhém jednání se soukromým majitelem objektu bývalé „Městské kavárny“ ve Spojovací ulici (asi 50 metrů od rohu náměstí 1. máje) začaly v říjnu a v listopadu demoliční práce. Stav budovy byl již pro kolemjdoucí nebezpečný, obzvláště v zimním období. Zatím není rozhodnuto, jak bude uvolněné parcely využito. Majitelem je p. Ivan Žilka.

ZRUŠENÍ
SOCIÁLNÍCH
ODBORŮ?

Podle vládního rozhodnutí mají být zrušeny na obecních a městských úřadech zrov. sociální odbory. Pracovníci tohoto odboru vyplácejí potřebným občanům finanční podporu, mají na starosti provoz pečovatelských domů, řeší případy porušování vztahů mezi občany (zrov. přestupková komise). Podle nových předpisů by měl být v Liberci jakýsi centrální sociální odbor. Proto tomu však zaměstnanci tohoto odboru protestovali, a to nejen v Chrastavě. Pro dobré fungování sociálního odboru je nezbytně nutné, aby pracovníci znali dobře sociální a rodinné poměry a to je možné, sídlí-li tento odbor přímo v místě.

TURISTICKÝ
ODDÍL »PERSEUS«

Zájmovou činnost pro děti obohacuje - kromě hudebních a výtvarných kurzů - turistický oddíl „Perseus“. Je řísen Společenským klubem a spadá také pod liberecký Dům dětí a mládeže „Veštník“. Oddíl má 18 členů a vedoucími jsou manželé Koškovi a Kopeckých.

ORGANIZACE
»ČLOVĚK V TÍSNI«

Na rohu Frydantské ulice nadále pracuje pobočka neziskové organizace „Člověk v tísni“, která pomáhá různým způsobem romským občanům a dětem. Jeden druh této všestranné pomoci má název „Čikatar hen“, což v překladu z romštiny znamená „Z bláta ven“.

ÚSPĚCHY ČLENŮ
MOTOKLUBU

Úspěšný člen Motoklubu Chrastava Roman Michalík dosáhl v letošní sezóně velkých úspěchů a stal se mistrem Evropy v kategorii enduro.

4/IV

8/I, 9/I, 7/III
11/I

Další členů chrastavského motoklubu - David Pabiška - se letos účastnil mezinárodní rallye na trati Lisabon-Dakar. V těžké konkurenci obstál velmi dobře.

D. PABIŠKA -
LISABON-DAKAR
(viz ROZHovor)

Chytrproudová dálnice, která by měla vést z Liberce přes Chrastavu a Bílý Kostel dále do Hrádku nad Nisou a do Saska, má velké zpoždění. Podle původních plánů měla být dána do provozu již letos, ale liknavost z polské strany způsobila, že bude přejmě dána do užívání až v roce 2010. Zatímco z české i německé strany se již s budováním dálnice počalo, na polském území práce dosud vůbec neručely. Jedním z důvodů tohoto zpoždění je fakt, že nová silnice nebude probíhat skrz žádná významná polská města, takže se její význam nepovažuje za důležitý.

VÝSTAVBA
DÁLNIČE
DO SASKA
- ZPOŽDĚNÍ
10/II; 12/III
4/I

Chrastavský zápasnický oddíl Nelson, jehož trenérem je již po mnohých letech p. Alois Štahoň ml., sklízí úspěchy nejen na domácích soutěžích, ale také při mezinárodních přeborech v zahraničí, např. v holandském Utrechtu.

ÚSPĚCHY
ZÁPASNÍKŮ
DOMA I V CIZINĚ
11/I

Část chrastavské veřejnosti - především mladí lidé - si již delší dobu stěžují, že chtějí-li jet v době víkendu za zábavou do Liberce, nemají v noci žádné spojení zpět do Chrastavy. Ještě před koncem roku bude jezdit noční vlak (odjezd z Liberce v 0:15 hod.), a to z pátku na sobotu a ze soboty na neděli.

NOČNÍ VLAK
Z LIBERCE
DO CHRASTAVY
12/II; 6/I; 5/I

Na základě stížností mnoha občanů, kteří bydlí na sídlišti Skřelec-ký vrch, že není v tomto areálu dostatek parkovacích míst pro automobily, došlo ke stavebním úpravám a prostor pro parkování by se měl rozšířit.

VSTUP ČR
DO TZV.
SCHENGENSKÉHO
PROSTORU

Důležitou událostí v závěru roku 2007 bylo setkání představitelů tří sousedních států v Hrádku nad Nisou v souvislosti se vstupem České republiky a Polska do tzv. schengenského prostoru.

Za Českou republiku tu byl premiér Mirek Topolánek, za Spolkovou republiku Německo kancléřka Angela Merkelová (první žena v této funkci v historii německého státu) a polský předseda vlády Donald Tusk. Za Evropskou unii tu byl Portugalec José Manuel Barroso. Na tuto oslavu byli pozváni také starostové měst a oblastí Trojzemí, včetně chrastavského Ing. Michaela Canova. Část našich občanů se domnívá, že by v budoucnu mohlo být této svobody pohybu po celém evropském kontinentu zneužito různými asociálními živly, ale zkušenosti z těch států, kde tato volnost existuje již mnoho let, ukazují, že situaci lze zvládnout.

INTERVIEW č. 1

ROZHOVOR S P. MILANEM KNEYSEM, PŘEDSEDOU FOTBALOVÉHO ODDÍLU SPARTAKU CHRASTAVA

K: Chrástavský oddíl kopané patří již po mnoho let k nejaktivnějším složkám tělovýchovy v našem městě. Kdy byl založen?

MK: Bohužel přesné údaje nemáme k dispozici, ale určitě to bylo hned v prvních poválečných letech, tedy v roce 1945 nebo 1946. Jméno tehdejšího iniciátora však neznáme...

K: Jistě i v Chrastavě byly fotbalové „hvězdy“. Kdo mezi ně např. patřil?

MK: V každé generaci fotbalistů bylo několik vynikajících hráčů. Patřil k nim Louda, Danyluk, Matuškov, Gajduš, Holub, Sedera, v jiné době zase Válek, Čálek a Švejkovský...

K: A co trenéři?

MK: K těm dobrým určitě patřil Kizljak, Brochárka a Javra. Také náš současný starosta Ing. Michael Canov byl velmi úspěšným trenérem šáků.

K: A dnes, v současné době?

MK: Záky trenuje M. Grundra, dorostence J. Rormajzl a s dospělými pomáhám při tréninku já...

K: Kolik má v současné době oddíl kopané celkem členů?

MK: Mám po ruce nejčerstvější údaje. K 31.12.2007 jsme měli celkem 145 registrovaných členů, z toho je 80 dospělých hráčů. Dorostenci jsou členové věkové skupiny 15-19 let, řáci patří do skupiny 10-15 let. Kromě toho jsou nejmladší řájemci do 10 let v přípravce, jsou to tzv. elevové.

K: Které období bylo pro chrastavskou kopanou nejslavnější?

MK: Byl to začátek 80. let, tehdy měla Chrastava dokonce divizi. Za Chrastavu tehdy hráli někteří hráči z Rapidu Liberec.

K: V jaké třídě hraje Spartak Chrastava dnes?

MK: Dnes hrajeme 1.B třídu krajského přeboru.

K: Odkud dostáváte finanční prostředky na provoz klubu?

MK: Letos jsme dostali od města tzv. grant ve výši 12.000 korun...

K: Platí vaši členové nějaké příspěvky?

MK: Samozřejmě...

K: Kdo je dlouhodobým rivalem Spartaku Chrastava?

MK: Je to Hrádek nad Nisou. Nejde o žádnou nenávist, ale o zdravé soutěžení.

K: Kdo bývají při utkáních vaši soupeři?

MK: Hrajeme s kluby z Liberce a Českolipska...

K: Jak jezdíte na zápasy? Vlakem či autobusem?

MK: Jezdíme několika auty, každému řidiči připlatíme na benzín.

K: S jakými problémy se v oddílu kopané setkáváte?

MK: Bohužel, postupně klesá zájem o tento sport. Stále hůř se hledají trenéři. Ubývá obětavých lidí, kteří by chtěli ve svém volném čase pracovat s dětmi a mládeží.

K: Byla nějaká osobnost za oddíl kopané zařazena do Lině slávy?

MK: Ano, byli to dokonce dva naši bývalí členové, bohužel oba již mrtví. Paní Emilie Šrejtková byla po mnoho let obětavou funkcionářkou našeho oddílu. Stala se nositelkou plakety dr. Jirgy. Pan Josef Vostrý působil po mnoho let jako rozhodčí. Také on již před několika lety zemřel...

K: Jak často se vaši členové scházejí?

MK: Trenink se ve všech skupinách koná dvakrát týdně. O víkendech hrajeme zápasy, a to buď zde, v Chrastavě, nebo na hřišti soupeře někde jinde.

Schůze máme většinou jednou týdně...

K: Děkuji vám za rozhovor.

INTERVIEW č. 2

ROZHOVOR S. P. DAVIDEM PABIŠKOU,

ÚČASTNÍKEM DÁLKOVÉ RALLYE LISABON-DAKAR 2007

David Pabiška je členem MOTOKLUBU CHRSTAVA, ačkoliv bydlí v Liberci; v lednu 2007 absolvoval mimořádně náročný mezinárodní závod v portugalského Lisabonu až do hlavního města Senegalu - Dakaru.

K: Vaším celoživotním „koníčkem“ se staly motocykly... Jste jistě vyučující automechanik, že?

DP: Vyučil jsem se ředníkem, ale v praxi jsem toto povolání nevykonával. Měl jsem radši auta, takže se cítím být víc automechanikem, ovšem bez výučního listu...

K: Kolik českých závodníků na motocyklech se letos zúčastnilo rallye Lisabon-Dakar?

DP: Bylo nás celkem pět... Dohromady jelo 235 motocyklistů z mnoha zemí.

K: Uvad každý své jméno Karla Kopraise s jeho tatouškou. Jel letos

Aaké?

DP: Ano, jméno Loprais bylo na letošním seznamu závodníků. Nebyl to však ten, kterého máte na mysli, ale jeho synovec... A nejel špatně, umístil se mezi prvými.

K: Kolik etap letošní závod měl a kolik kilometrů měřila celá trasa?

DP: Měl celkem 15 etap, to znamená, že se jel 15 dní. Na evropském území jsme jeli dvě etapy, všechny další byly již na území Afriky, tj. Maroka, Mauretánie, Mali a Senegal. Trasa měřila 7.300 km.

K: Jaké bylo počasí během cesty?

DP: V Maroku, kde je pohoří Atlas (přes 2000 metrů), byla velká zima. Průjezd pouští nebyl zrovna příjemný...

K: Pocítil jste strach při průjezdu africkými zeměmi?

DP: Přiznám se, že ano. Na hranicích s Mauretánií stáli černoši s kulomety a netvářili se příliš přátelsky. Mnohem horší však byly varovné tabulky s nápisem „Pozor, ramínováno!“ Stačilo, abychom se jen trochu odklonili od cesty a mohlo to skončit tragicky.

K: Měl jste spíš štěstí nebo smůlu?

DP: V prvních etapách se mi smůla lepila na paty. Jel jsem desítky kilometrů na prázdném kole. Poruch jsem měl několik. Hodně mi pomohl Josef Kalina, navigátor K. Lopraise. Teprve od 8. etapy se situace zlepšila a já jsem během tří nebo čtyř etap postoupil v pořadí o desítky míst dopředu...

K: Jak jste se během závodů stravovali?

DP: Po dojezdu etapy jsme odpočívali ve velkém stanu, tam jsme také jedli. Při tzv. tankovací pauze, kdy jsme načerpali plnou nádrž a ještě naplnili kanistry, byla také chvilka na občerstvení...

K: Kolik vás jako účastníka rallye Lisbon Dakar stály všechny náklady?

DP: Hlavně stálo 13.000 eur. Z toho bylo placeno jídlo a ubytování, ne

však benzín; ten jsme si platili mimo...

K: Kolik kilometrů jste ujeli za jeden den?

DP: To nebylo samozřejmě vždy stejné. V průměru to bylo více než 300 km.

K: Co na vás v Africe nejvíce zapůsobilo?

DP: Nebyla to krajina s písčitými dunami, ani marocká města, ale lidé, především černošské děti. Ten, kdo neměl možnost porovnat život ve střední Evropě s tím nepředstavitelným životem v Africe, si nedovede představit toho, co máme a jak si žijeme...

K: Na tak dlouhé trati dochází někdy k tragédiím. Stalo se i letos, že by někdo ze závodníků zahynul?

DP: Bohužel ano. Vím o dvou případech. Během 4. africké etapy zemřel J. Simone, druhý závodník zahynul již blízko Dakar, asi 15 kilometrů před cílem...

K: Čím to je, že do cíle dojde mnohem méně závodníků, než jich bylo na startu? Vydrží přibližně polovina...

DP: Příčinou jsou většinou technické poruchy, méně často selhání lidského faktoru. Všude přítomný jemný písek se dostane do části motoru, kde způsobí takové závady, že je stroj vyřazen z další soutěže... Nás, motorkářů, vyjelo na start 235 a do cíle nás došlo jen 150.

K: Na kolikátém místě jste se umístil vy?

DP: V absolutním pořadí jsem se umístil na 42. místě. Ve třídě MARATHON 600 jsem obsadil 11. místo. Mezi motačky, kteří jezdí rallye letos poprvé, jsem byl na 8. místě...

K: Vaši motorku jste po dojezdu nechal v Dakaru. Jak jste se dostal domů? Kdy jste dostal svou motorku zpátky?

DP: Domů jsme letěli letadlem. Naše motorky byly naloženy do kontejnerů na loď. Loď je zaverla do italského přístavu. Odtud dále po souši do Paříže. Asi za měsíc jsem si motorku vyzvedl v Paříži a autem ji dovezl do České republiky.

K: Na co budete asi ještě vzpomínat?

DP: Určitě na ten krásný pocit solidarity mezi závodníky. Na to se opravdu nedá zapomenout...

K: Děkuji vám za zajímavý rozhovor.

STATISTICKÉ ÚDAJE K 31.12.2007:

V Chrastavě žilo na konci roku 2007 celkem 6.143 obyvatel.
Během roku se narodilo 64 dětí (o 18 méně než v předchozím
roce 2006).

Bylo uzavřeno 77 sňatků.

Zemřelo 58 občanů.

Zápis provedl:

Dr. František Vydra
městský kronikář

DODATKY K ZÁPISU ZA ROK 2007:

Ze životopisu městského kronikáře

1. Vedením chrastavské městské kroniky byl pověřen PhDr. FRANTIŠEK VYDRA, který žije v tomto městě již od roku 1949.

Narodil se 4. listopadu 1933 v malé vesnici Branov poblíž Křivoklá-
tů v okrese Rakovník. Oba jeho rodiče byli textilní dělníci. Protože
se po skončení 2. světové války rodina odstěhovala z vnitrozemí do
pohraničí a rodiče hledali uplatnění ve svém oboru, prošel jako stu-
dent gymnázia čtyřmi školami: v Rakovníce, v Žatci, v Děčíně a v Li-
berci. V červnu 1952 maturoval na libereckém gymnáziu F. X. Šaldy.
Po úspěšně složené přijímací zkoušce na filosofické fakultě UK v Pra-
ze však ke studiu nenastoupil (nemoc matky, finanční problémy).
chtěl studovat čínštinu a tři roky ^{se} tuto velmi obtížnou věc doma
učil sám.

V září 1952 se přihlásil do měsíčního kurzu pro maturanty, kteří se

chtěli stát učiteli na základní škole. Svou učitelskou kariéru začal na škole v České Kamenici. V letech 1954-56 vykonával povinnou dvouletou základní vojenskou službu v Českém Krumlově.

Od podzimu 1956 působil jako učitel na Liberecku, a to v Bílém Kostele, v Chrastavě a v Liberci. Formou dálkového studia získal kvalifikaci pro výuku českého a ruského jazyka. Vzdělával si i pedagogickou kvalifikaci externím studiem na filozofické fakultě pro obor ruština-angličtina (1975-80) a patnáct let vyučoval tyto předměty na gymnáziu ve Friedlandě.

Jeho celoživotní zálibou jsou cizí jazyky, regionální historie a purismatika.

Jeho „druhou mateřštinou“ se stala lužická srbština, kterou se sám naučil a přispívá svými články do několika lužickosrbských časopisů. Pořádá autobusové výjezdy do Horní i Dolní Lužice. (Ve školním roce 1949/50 studoval v Liberci s lužickosrbskými studenty a to byl celoživotní impuls, aby se dějinami a jazykem nejmenšího slovanského národa zabýval.)

V roce 1987 vykonal na FFUK v Praze předepsané rigorózní zkoušky, nutné pro získání akademického titulu „doktor filozofie“ (PhDr.).

Po skončení aktivní pedagogické činnosti a odchodu do důchodu v roce 1993 pracoval ještě dalších 14 let (do konce roku 2007) jako vedoucí městského muzea a infocentra.

V této funkci měl příležitost využít svých znalostí z oboru regionální historie a literárních sklonností k sepsání několika publikací. Po důkladném studiu historických pramenů sepsal dějiny Chrastavy (CHRSTAVA: Kapitoly z dějin města a okolí-1995), Bílého Kostela, Vítkova, Nové Vsi, Chotyně a Rynoltic.

Od založení SPHMCH v roce 1990 je jejím aktivním členem. Spolupracoval po mnoho let se spolkem „Kratzauer Gild“, v němž se sdružují bývalí chrastavští občané německé národnosti.

Jako vedoucí městského muzea dbal na spolupráci s třídami místních základních škol.

Nejvyšší představitelé města (starostové) po roce 1989:

Místo dřívějších národních výborů byly v obcích a městech přizvány nové zastupitelské orgány: obecní úřady a městské úřady. Byl obnoven titul starosta (na krajské úrovni hejtmán). Po zavedení systému většího počtu politických stran reprezentuje většina členů městského zastupitelstva svou stranu, již jsou členy, někteří však jsou nezávislí (bez stranické příslušnosti).

V období bezprostředně po tzv. „sametové revoluci“ se politicky angažovaní občané sdružovali v občanském fóru (OF). Postupně vznikaly jednotlivé politické strany. Největší byla ODS (Občanská demokratická strana), ČSSD (Česká sociálně demokratická strana), KDU-ČSL (Křesťanskodemokratická unie), Česká strana lidová, KSČM (Komunistická strana Čech a Moravy) a několik dalších menších stran.

Prvním chrastavským starostou po r. 1989 byl zvolen JUDr. Otakar LETOVSKÝ, po něm se dostal do čela města Ing. Josef VYHNÁNEK, dále Mgr. Petr MEDŘICKÝ (dvě volební období) a v r. 2002 se stal novým starostou města Ing. Michael Canov (chemik, profesor gymnázia v Jeronýmově ulici v Liberci). Jeho druhé volební období skončí v r. 2010.

Zapsal: Frant. Vykstra



[Handwritten signature]

2008

Mezinárodní události:

— Světovou událostí bylo uspořádání olympijských her v Pekingu, hlavním městě Čínské lidové republiky. Cesta olympijské pochodně byla na několika místech narušena protesty aktivistů, kteří zdůrazňovali, že se v ČLR porušují lidská práva. Příprava her a jejich organizační úroveň však předčila všechna očekávání. Čínští sportovci také získali největší počet olympijských medailí.

— V Barmě došlo k velké přírodní katastrofě, která si vyžádala přes 100 tisíc obětí. Byla zorganizována velká humanitární akce na pomoc této zemi.

— V Rusku zemřel v srpnu světornámý spisovatel Alexandr Isaěvič Solženicyn. Byl po mnoho let uvězněn v tzv. gulagu, pracovním táboře pro politicky nespolehlivé, kteří nesouhlasili se sovětským režimem za vlády J.V. Stalina. Ve své třídílné knize „Isolostroví Gulag“ vylicil nelidské poměry v táborech, které měly zůstat utajeny. Byl ze SSSR vysťhován a žil po mnoho let v USA ve státě Vermont. Po politických změnách v roce 1990 se vrátil do vlasti. Byl však sklaman, protože národ, kterého se ve svých dílech zastával, se k němu choval nevďěčně.

— V jihoamerickém státě Venezuela, kde se nacházejí bohatá ložiska ropy, je prezidentem Rugo Chávez (indiánského původu), osobní přítel kubánského politika Fidela Castra. Ve své zemi provádí reformy podle kubánského vzoru a stojí v čele protiamerických nálad v Jižní Americe.

— Při prezidentských volbách v USA v listopadu 2008 došlo k nečekanému překvapení. Poprvé v dějinách této velmoci se stalo, že byl do čela státu zvolen Američan černé pleti - Barack Obama. Jeho předkové pocházejí z Keni. Je neuvěřitelné, jak velké naděje v něho američtí voliči vkládají.

OLYMPIJSKÉ
HRY V ČÍNĚ
(Peking)

NEŠTĚSTÍ
V BARMĚ

ZEMŘEL
A.I. SOLŽENICYN

VENEZUELA JDE
CESTOU KUBY

NOVÝ PREZIDENT
V USA (B. OBAMA)

EKONOMICKÁ RECESE (krize)

NEPOKOJE V PÁSMU GAZA

VÝHODY SCHENGENSKÉ DOHODY (EVROPA BEZ HRANIC)

Po osmiletém působení prezidenta George W. Bushe je většina obyvatel USA nespokojena zejména se zahraniční politikou své země. Válka v Iráku přinesla mnoho obětí a její ukončení je v nedo-
hlednu. Ani vnitrostátní situace v USA není nejlepší, projevuje se ekonomická recese a rostí nezaměstnanost. Američané doufají, že nový prezident Obama všechny těžké problémy země vyřeší.

— V závěru roku se opět vyostřila situace v Izraeli. Palestinská (arabská) organizace „Hamas“ paliločila raketami z pásma Gaza na izraelské území. Izraelská armáda bombardovala palestinské území a armáda s velkou technickou přesilou působila v Gaze mnoho škod.

— Již celý rok využívají naši občané výhod tzv. schengenské smlouvy, která umožňuje cestování bez hraničních kontrol. Celnice byly zrušeny a proudy vozidel mohou jet nyní z Prahy až do Portugalska. Přirodní obavy, že naroste nápadně kriminalita, se naštěstí nepotvrdily. K určitému nárůstu došlo např. na Frýdlantsku, kde polští občané převážejí přes státní hranici kradená vozidla (auta).

Vnitrostátní události:

ZVYŠOVÁNÍ CEN SLUŽEB V ČR

— Od počátku roku 2008 byly v celé republice zvýšeny ceny jízdného, poš-
tovného a novinkou se staly poplatky za návštěvu u lékaře a v lékárně. Po celý rok se vedly spory o to, zda mají či nemají být tyto poplatky zrušeny. Také za pobyt v nemocnici se platí 90 Kč za den. Je pravda, že v čekárnách ubýlo pacientů. Snížilo se plýtvání léky.

LIBEREC - JEŠTĚ (nedostatek sněhu)

— V únoru 2008 bylo uspořádáno na Ještědu mistrovství světa ve skocích na lyžích, při němž byla použita nově přiznaná zařízení pro světový šampionát 2009. Pro nedostatek sněhu bylo nutno přivážet sníh z jizerských hor a částečně i z podhůří Kikonoš na desítkách nákladních aut. Během této významné sportovní události došlo v hotelu „Zlatý lev“ k ostud-

ně přehodě. Byli zde ubytováni funkcionáři světového svazu lyžařů a přímo na pokojích jim byly ukradeny cenné předměty.

— Se stoupajícím počtem automobilů na našich silnicích dochází stále častěji k vážným dopravním nehodám. V březnu došlo na dálnici D1, která spojuje Prahu a Brno, k havarii 189 vozidel! Důvodem byla námrara (náledí) na povrchu vozovky (20. března).

— Ačkoliv byl leden, únor a březen nezvykle teplý (až $+15^{\circ}\text{C}$), Velikonoce byly pod sněhem.

— 5.4.08 České letadlo L-200 Morava (Aero Vodochody) přeletělo nad severním pólem. Letělo po trase Praha - Oslo - Tromsø - Špicherky. Zde natankovalo zásovy pohonných hmot. Dvoučlennou posádku tvořili piloti Petr Bold a Richard Santus. Let trval 10 hodin a 40 minut.

První česká žena - J. Netolická - dorazila na severní pól.

— Ve dnech 17. a 18. října 2008 se konaly v celé republice volby do krajských zastupitelstev a do jedné třetiny senátu. Za týden se konalo druhé kolo a konečný výsledek byl velmi překvapující: Ve všech 14 krajích utrpěla ODS nečekanou porážku!

— Místo P. Škockana (ODS) se stal senátorem pro náš obvod Ing. Karel Kapoun z Českolipska (ČSSD).

— Vedly se dlouhé spory o půlroční předsednictví České republiky v Evropské unii (leden - červen 2009). V druhém pololetí roku 2008 řídí EU Francie.

— 28. října 2008 (90. výročí vzniku ČSR) se konalo na Pražském hrade ve Vladislavském sále tradiční odměňování významných osobností za mimořádné zásluhy v různých oborech činnosti. Řády a vyznamenání předal 28 osobnostem prezident Václav Klaus, který během slavnosti přednesl kritický projev.

— Toho dne se po 25 letech konala v Praze opět vojenská přehlídka.

— Po celý rok se psalo a hovořilo o umístění amerického radaru v Brdech a o smyslu posílání českých vojáků do zahraničních misí v Iráku, v Afghánistánu a v Kosovu.

PŘIBÝVÁ
DOPRAVNÍCH
NEHOD

VELIKONOCE
POD SNĚHEM

LETADLO L-200
PŘELETELO
SEVERNÍ PÓL

NEÚSPĚCH ODS
V SENÁTNÍCH A
KRAJSKÝCH
VOLBÁCH

11/1
NOVÝ SENÁTOR
ING. K. KAPOUN

ČR POVEDE EU
V ROCE 2009

KRITICKÝ PROJEV
PREZIDENTA
V. KLAUSE

2 PROBLÉMY:
a) radar v Brdech
b) zahraniční mise
českých vojáků

ZÁPLAVA ZBOŽÍ Z ČÍNY (made in China)

— Do obchodů v ČR přichází velké množství různého zboží vyrobeného v Číně. Je sice relativně laciné, ale jeho kvalita je nízká. Čínské výrobky zaplavují trh i v mnoha dalších zemích. Důvodem, proč byly uzavřeny desítky českých textilních továren, hračky v Číně jsou pro děti nebezpečné, potraviny neodpovídají našim normám.

RAZIE PROTI VIETNAMSKÝM OBCHODNÍKŮM

— Vietnamců je v naší zemi údajně přes 70.000. Jsou mezi nimi dělníci, ale především obchodníci. Často se konají policejní razie, při nichž je rabováno a zničeno zboží na desítky milionů korun. Příčinou těchto tvrdých opatření je neplacení daní a pokoutní výroba nekvalitních výrobků s použitím ochráněných značek světových firem.

DŮVĚRA V POLITIKY KLESÁ

— Klesá důvěra v současné vládní činitele, kteří umožňují posáhlou korupci a sami jsou často do korupčních afér zapleteni.

— Špičkoví sportovci (fotbalisté, hokejisté) uzavírají smlouvy s předními zahraničními kluby (USA, Anglie, Rusko) a jdou tam, kde jim více platí.

VE ŠKOLÁCH KLESÁ KÁZEN

— Neustále se zhoršuje situace ve školství. Kázeň žáků se natolik zhoršila, že řáci nejednou hrubě napadli své učitele.

VYBÍRÁNÍ MÝTNÉHO NA SILNICÍCH

— Pokračuje výstavba dálniční sítě (např. spojení Prahy s Českými Budějovicemi), po celé zemi jsou vybudována zařízení na vybírání mýtného (stavbu stovek mýtných bran realizovala rakouská firma).

RADAR: ANO ČI NE?

— Naše profesionální armáda posílá stovky vojáků do Afghánistánu a do Kosova (ještě nedávno také do Iráku). Udržování těchto tzv. mírových misí je velmi nákladné a veřejnost odmítá tyto akce podporovat. - Dlouhodobý spor se vede o to, zda má být v bývalém vojenském prostoru v Brdech umístěn americký radar. Údajně má sloužit proti raketovému napadení ze strany Iránu a severní Koreje, ale hoví se o tom, že je toto zařízení namířeno proti Rusku. Spory o americký radar rozdělují českou veřejnost na dvě nesmířitelné části.

ZVYŠUJE SE NEZAMĚSTNANOST (sklářství)

— V důsledku ekonomické (světové) krize se snižuje výroba a tisíce lidí se propouštějí ze zaměstnání. Pro rodiny s malými příjmy je tato situace velmi těžko kesitelná, protože nemohou splácet půjčky. Je smutné, že jsou zavírány provozy v oborech, ve kterých naše země vynikala, např. výroba skla a keramiky. V Novém Boru a v Poděbradech jsou bez práce stovky sklářů, továrny na porcelán na Karlovarsku se také zavírají. Také do těchto oborů proniká levné (lisované)

Přiblíží k Číně.

- Mnohá města v ČR vydala vyhlášku o pákazu kouření v restauracích a v úřadech, byl vydán pákar o pití alkoholu na veřejných místech. Velkým problémem jsou i nadále tisíce bezdomovců. Část z nich se do bezvýhodné situace dostala na vlastní vinou, jiní si provkli a nehodlají se vrátit zpět do normálního života, plného omezení a povinností.
- Na Liberecku se již několik měsíců konají přípravy na Mistrovství světa v klasickém lyžování (běh, skoky na lyžích). Na jejich uspořádání bylo vyčleněno více než dvě miliardy korun. Jejich úspěch však bude především záviset na sněhových podmínkách, které lze ovlivnit pouze částečně. V čele přípravného štábu je vynikající běžkyně na lyžích Kateřina Neumannová.

Události v Chrastavě:

- V lednu se konal již 35. ročník dálkového pochodu » CHRASTAVSKÉ ŠLÁPOTY « na účasti 903 turistů. Účastníci si mohli vybrat jednu ze čtyř tras: 7, 10, 15 nebo 20 kilometrů. Počasí bylo velmi příznivé (teplota +5°C).
- Rekonstrukce školní budovy na náměstí byla úspěšně dokončena a od února byla ve modernizovaných prostorách zahájeno vyučování. Veřejnost měla možnost si vnitřek budovy prohlédnout. Při této příležitosti byl přítomen hejtmán Libereckého kraje Petr Škokan, náměstkyně ministra školství Ing. Eva Bartoňová a další hosté. Šlo se tu o všech pět ředitelů, kteří v minulosti školu řídili: Jaroslav Bradáč, Libuše Pětilová-Pelikánová, František Maňhal, Alena Páchymová a Aleš Trpišovský.

Ve třídách byl vyměněn nábytek a v rozsáhlých podných prostorách byly přivezeny nové učebny.

Jurčickým rozhodnutím byla dokončena úprava školní tělocvičny.

- Došlo k dohodě mezi chrastavskou městskou policií a Městským úřadem ve Stráži nad Nisou, podle níž by chrastavští policisté rozšířili svou působnost i na katastr Stráže.

OMEZENÍ KOUŘENÍ
A PITÍ NA VEŘEJNOSTI
(vyhlášky)

6/2

PŘÍPRAVY NA
MISTROVSTVÍ SVĚTA
V LYŽOVÁNÍ 2009

35. ROČNÍK
DÁLKOVÉHO
POCHODU

1/1

DOKONČENÍ
REKONSTRUKCE
ŠKOLNÍ BUDOVY
NA NÁMĚSTÍ

1/1

7/1, 11/1
ROZŠÍŘENÍ
PŮSOBNOSTI
MĚSTSKÉ
POLICIE

VÍCE SLUŽEB OBČANŮM (MĚU)

ROZUM ZVÍTĚZIL NAD BYROKRACIÍ

2/1

ZŘÍZENÍ POJIŠŤOVNY ČSOB

HOVORY SE STAROSTOU POKRAČUJÍ

4/3

PERSONÁLNÍ ZMĚNY (infocentrum- knihovna)

PROVIZORNÍ PROSTORY PRO SPOLEČENSKÝ KLUB

VÝROČÍ SMRTI LEGIONÁŘE FRANTIŠKA TURPIŠE

— Na městském úřadě vznikl zrov. CZECH POINT. Jde o rozšíření služeb místním občanům, takže si od nyníška mohou paráditi mnoho svých záležitostí přímo ve městě, zatímco dříve bylo nutno jet kvůli tomu do Liberce. Jde o živnostenské listy, pápis do obchodního rejstříku atd.

— Rozhodnutí ministerstva vnitra o zrušení sociálních odborů se setkal s odporem. Byl by to krok zpět. Pracovníci chrastavského MĚU vyvolali protestní akce, hovořili o tom v televizi a jejich snahu podpořil i liberecký hejtsman Petr Škokan. Výsledkem je, že sociální odbory při MĚU byly zachovány.

— Na náměstí 1. máje byla zřízena pojišťovna, což by také mělo být ulehčení pro chrastavské občany (ČSOB).

— Také v roce 2008 pokračovaly pravidelně "Hovory se starostou" na různá konkrétní témata, např. "Knihovna a infocentrum", "Seniři v našem městě" apod. Počet takových setkání překročil číslo sedesát.

— Došlo k několika personálním změnám. Vedoucí městského infocentra Dr. František Vydra požádal o uvolnění z funkce a od ledna 2008 pracuje pouze na částečný úvazek (60 hod. týdně). Po výběrovém řízení nastoupila do této funkce prom. umělk. Magdalena Záhorová z Liberce. Po uplynutí kušební lhůty (3 měsíce) byla však z této funkce odvolána. Překvapila si, že se od ní vyžaduje občas i práce po večerech (kult. akce) a že je tudíž pracově přetížena. Byla ze své funkce propuštěna a na její místo byla přijata p. Jitka Suchanová - Marxová, která je od dubna 2008 vedoucí městského informačního střediska a městského muzea. Do prostor infocentra byl přemístěn zrov. internetový klub, který poskytuje služby veřejnosti (za poplatek). K dispozici tam jsou čtyři přístroje.

— Ke změně došlo také ve vedení městské knihovny. Po desítkách let obětavě práce odešla do důchodu p. Hana Masoušová. Její nástupkyní se stala od února p. Libuše Junková, absolventka knihovnické střední školy v Brně.

— Do dobu stavebních úprav v prostorách Společenského klubu v Turpišově ulici bylo vedení přestěhováno do objektu bývalých městských jestí v Beckuřově ulici.

— Letos uplynulo již 90 let od popravy chrastavského rodáka, italského legionáře Františka Turpiše, po němž je pojmenována jedna z ulic ve středu našeho města. Jako dvacetiletý byl poslán na italskou frontu. Stejně jako mnozí jiní rakouští vojáci českého původu přeběhl k Italům, avšak v květnu 1918 byl v bitvě zabit.

a popraven jako dezertér. V severoitalské vesnici San Gino byl veřejně popraven. Na jeho počest byla na budově české menšinové školy slavnostně odhalena jeho pamětní deska, po roce 1945 byla přemístěna na budovu základní školy na náměstí, kde visí dodnes.

— Po ročních zkušenostech s otevřením hranic a volným cestováním po zemích tzv. schengenského prostoru je nutno říci, že se očekávaly větší potíže a problémy. Na státní hranici s Německem a Polskem bylo zřízeno celkem 15 přechodů. K větším problémům došlo pouze na Frydlantsku na česko-polském úseku hranic. Jde o pokusy převést ilegálně ukradená auta do Polska.

— Úspěšně pokračoval rozvoj partnerských styků s polským okresním městem LWÓWEK ŚLĄSKI (asi 10.000 obyvatel). V lednu a v únoru 2008 byla v prostorách městského muzea uspořádána výstava o historii i současném dění ve Lwówku. Během roku došlo k několika návštěvám. Kromě oficiálních představitelů města Chrastavy byli v Polsku také řáci místní základní školy, v červenci, kdy se koná tradiční akce s názvem LATO AGATOWE (Achátové léto), se vydaly do polského partnerského města dva autobusy s chrastavskými občany. Prohlédli si impozantní radniční budovu, zbytky středověkých městských hradeb, ale nejvíce zajímavé byly desítky stánků na náměstí, v nichž se prodávaly acháty a jiné polodrahokamy, které se nacházejí ve velkém množství v okolí Lwówku. Skupiny polských hasičů (mládež) navštívily chrastavské hasičské muzeum. V listopadu 2008 byla v prostorách lwówecké radnice instalována (na celý měsíc) výstava o Chrastavě. (Značnou pozornost upoutali členové spolku POSZUKIWACI SKARBŌW (Hledáči pokladů) v červených oděrech a černých kloboucích).

— V tomto roce opět pokračoval oblíbený cyklus Zeměpisných besed s názvem VIDEOGLÓBUS. Probíhá vždy v měsíci lednu a únoru. Letos byla na programu beseda o Švédsku, Islandu, Ghaně, Černé Hoře a Irsku a o středomoerickém státě Kostarika.

— Město věnuje mnoho péče tomu, aby bylo naše město čisté. Pravidelně funguje odvoz odpadků z popelnic (1x týdně), kromě toho mají občané možnost přivést na tzv. sběrný dvůr v Liberecké ulici (části nábytku, koberce, televizory, vysavače, ledničky) tzv. velkoobjemový odpad, který je bezplatně zlikvidován.

ZKUŠENOSTI
SE ZRUŠENÍM
HRANIČNÍCH
KONTROL

11/2

PARTNERSKÉ
VZTAHY
S MĚSTEM
LWÓWEK ŚLĄSKI

1/1; 11/1

CYKLUS BESED
»VIDEOGLÓBUS«
POKRAČOVAL

PÉČE
O ČISTOTU
MĚSTA

4/3; 7/2; 12/1

ZEMŘELI DVA
HLAVNÍ PŘEDÁCI
NĚM. SPOLKU
» KRATZAUER
GILDE «

— V průběhu roku 2008 zemřeli dva aktivní představitelé spolku „Kratzauer Gilde“, v němž se dobrovolně sdružuje většina bývalých německých obyvatel Chrastavy. Velká část z nich žije ve spolkové zemi Bavorsko. – V lednu 2008 zemřel ve městě Marktoberdorf p. RUDOLF SCHWERTNER (nar. 1921) a v červnu ve městě Kaufbeuren p. Arno Mießler. Ten se nejvíce zasloužil o navázání vzájemných partnerských styků s univerzitním městem EICHSTÄTT. Oba ti bavorští občané původem z Chrastavy (Kratzau) udržovali více než 15 let velmi přátelské kontakty se spolkem SPOLEČNOST PŘÁTEL HISTORIE MĚSTA CHRASTAVY, poskytovali do archivu SPHMCH kopie mnoha dokumentů z historie našeho města, umožnili členům tohoto spolku, aby navštívili Bavorsko, a byl jim umožněn přístup do bohatého a přehledně vedeného chrastavského archivu uloženého ve městě Kaufbeuren. Do vedení „Kratzauer Gilde“ patřil také p. Dange, Brade, p. Lämischová a Maarová.

VÝSTAVA
K 550. VÝROČÍ
ZAŁOŽENÍ
JEDNOTY BRATRSKÉ

— V únoru 2008 byla v prostorách Společenského klubu (v přízemí) uspořádána na mnoha panelech (putovní) výstava, zachycující historii jednoty bratrské. Její aktivní členové byli (právem) nazýváni Moravští bratři (ne Čeští bratři), protože přišli na panství hraběte Zinzendorfa v Ochranově / Herrnhutu ze severní Moravy z okolí města Třebíče, Třebíče n. Odrrou a Kunvaldu. Tato náboženská organizace je dodnes živá, vyvíjí obdivuhodnou misijní činnost a má v současné době asi 440.000 členů. (V červenci 2008 uspořádala Jednota bratrská a SPHMCH velmi zdařilý autobusový zájezd do Ochranova, kde účastníci navštívili modlitebnu, muzeum a hřbitov.)

AUTOBUSOVÝ
ZÁJEZD
DO HERRNHUTU
(Ochranova)

7/3

SPORTOVNÍ ÚSPĚCH
P. HRADCE

— 21. června se jako každoročně konala tradiční akce Trojzemí zvaná „Nisa-řeka, která nás spojuje“. Chrastavské poselství bylo účastníkům akce (na člunech) předáno – jako obvykle – v Andělské Hoře.

— Chrastavský orientační běžec Pavel Hradec na Mistrovství České republiky umístil na 3. místě (bronzová medaile).

— Bývalý poslanec parlamentu p. Oldřich Němec kandidoval při podzimních volbách do senátu v obvodu č. 36 (Česká Lípa) za Křesťanskou lidovou stranu. Do funkce však zvolen nebyl.

— Pan Rudolf Engel (poslední člen vedení „Kratzauer Gilde“) přivezl v květnu do Chrastavy z Innsbrucku dva rozměrné obrazy (olejomalby) Josefa Führicha

O. NĚMEC
PŘI VOLBÁCH NEUSPĚL

a jeho ženy Francisky (Gassnerové). Oba originály prodala městu p. Ruth Ritzkenfeldová, pravnučka Josefa Führicha. K dvěma obrazům přidala ještě soubory grafických listů.

MĚSTO KOUPILO
DVA ORIGINÁLY
JOS. FÜHRICHA

Koncem července se v Kryštofově Údolí konala tradiční Anenská pouť. Stejně jako v předchozích letech vynikala nápaditostí. Od parkoviště na kraji obce rážďovaly dopravu autobusy, po ulici chodili lidé v úborech z 19. století, bylo zde množství stánků s výrobky lidových řemesel, především s keramikou, dřevěnými výrobky, s kořením, s tatikou, s perníkem atd. Vystupovaly zde folklorní soubory, bylo zde divadlo a spousta poutových atrakcí.

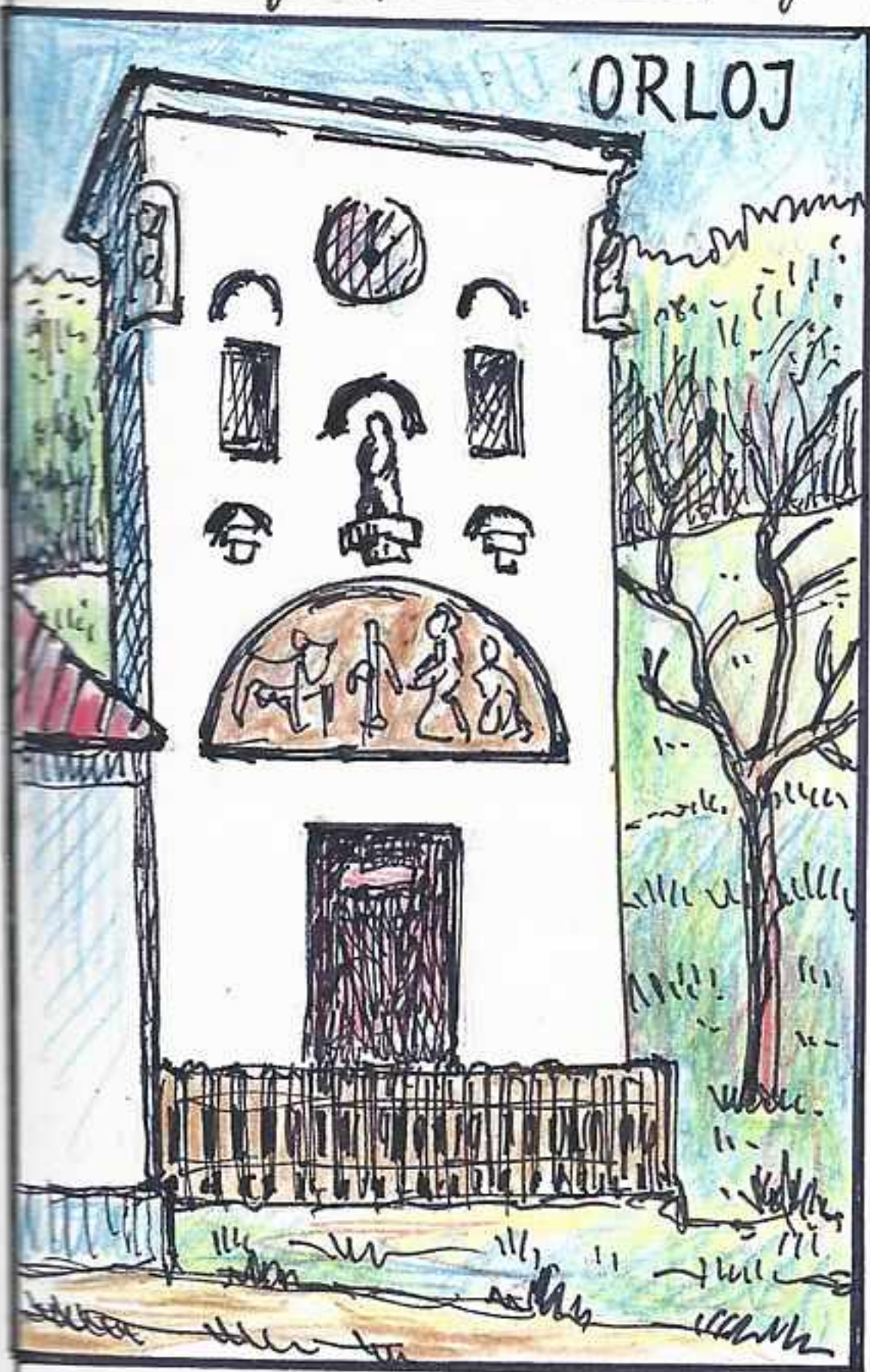
ÚSPĚŠNÁ POUTĚ
V KRYŠTOFOVĚ
ÚDOLÍ

Bohužel srpnová pouť v Chrastavě byla i tentokrát pouze prodejná. Oživením byla tradiční vystava drobného domácího zvířectva, vyhrávání dechové hudby před hasičským domem a dostatek občerstvení.

CHRASTAVSKÁ
POUTĚ - POSTARU!

V Kryštofově Údolí byl dán slavnostně do provozu třetí orloj v republice.

KRYŠTOFOVO ÚDOLÍ
MÁ 3. ORLOJ
V ČESKÉ REPUBLICĚ



Autorem tohoto naprosto neobvyklého nápadu byl p. MARTIN CHALOUPKA, bývalý pracovník České televize. Z bývalého transformátoru ve středu vesnice vznikl orloj, kde se kromě postav dvanácti apoštolů pohybují také dřevěné figurky, které mají vztah k tomuto kraji, např. sv. Zdislava. Je tu také ponořený se pesem. Všechny figurky vyřezal z lipového dřeva liberecký výtvarník Václav Blecha. Jednotlivé postavy zaplátily jako paměti významné osobnosti, které mají v nedalekém okolí chatu nebo chalupu. Je mezi nimi herečka Jiřina Bohdalová, moderátor Marek Eben a další. Slavnostního zahájení provozu orloje se zúčastnil předseda Senátu ČR MUDr. Přemysl Goloska, hejtmán Libereckého kraje Petr Škocan, televizní hlasatelka Marcela Augustová z Liberce a další významní hosté. (Až dosud mělo orloj pouze hlavní město Praha a krajské město Olomouc.)

8/4, 9/2, 9/3

Mezi oběma městy byla vyhlášena anketa, která se týká pachování nebo průšení městského koupaliště ve Sportovní ulici. Vše bylo těch, kteří si přejí koupaliště ve Sportovní ulici zachovat.

CHRASTAVSKÉ
KOUPALIŠTĚ
ZACHOVÁNO

5/2, 5/4, 6/1,
6/4

SPOR
O UZNÁNÍ ZÁSLUH
RUDOLFA FUKSY
(†1952)

9/3, 9/6, 10/1

10/2, 10/3

ZRÁDCE
NEBO
HRDINA?

— Události, která na několik měsíců rozvířila hladinu veřejného mínění v našem městě, byl spor o pamětní desku RUDOLFA FUKSY, který byl jako dvacetiletý mladík popraven v červenci roku 1952 v Praze na Pankráci. Jako voják nákladní služby byl zařazen k pohraniční strážce na západní hranici poblíž Mariánských Lázní. Jeho úkolem bylo chránit státní hranici a zabránit přechodu na Západ těm, kdo chtěli ilegálně opustit republiku. Spolu se svým kamarádem z pohraniční roty sám přeběhl hranice do Německa. Tento čin byl později vojenským soudem hodnocen jako velezrada.

— V Bavorsku oba vyplýchali pracovníci americké CIC. Po krátkodobém vyškolení byli oba posláni zpět do Čech jako prav. agenti - chodci. Po několika dnech však byli poznáni a za svůj čin odsouzeni k trestu smrti. (Protože rodina R. Fuksy měla příbuzné v USA, je možno předpokládat, že měl R. F. v plánu dostat se za oceán.)

— Část občanů čin R. F. odsuzovala, druhá část jej považuje za hrdinu. Na budově dnešní České spořitelny (vedle městského kina) byla bez povolení umístěna pamětní deska k uctění jeho památky. Byl to nejukladší popravený z politických důvodů za Gottwaldovy vlády. Ministryně obrany Vlasta Parkanová mu udělila in memoriam vyznamenání "Zlatá lípa". Nejvíce úsilí o uznání R. Fuksy za hrdinu prav. bratřího odboje vyvinul jeho prasnýnec Jindřich Lnýdl.

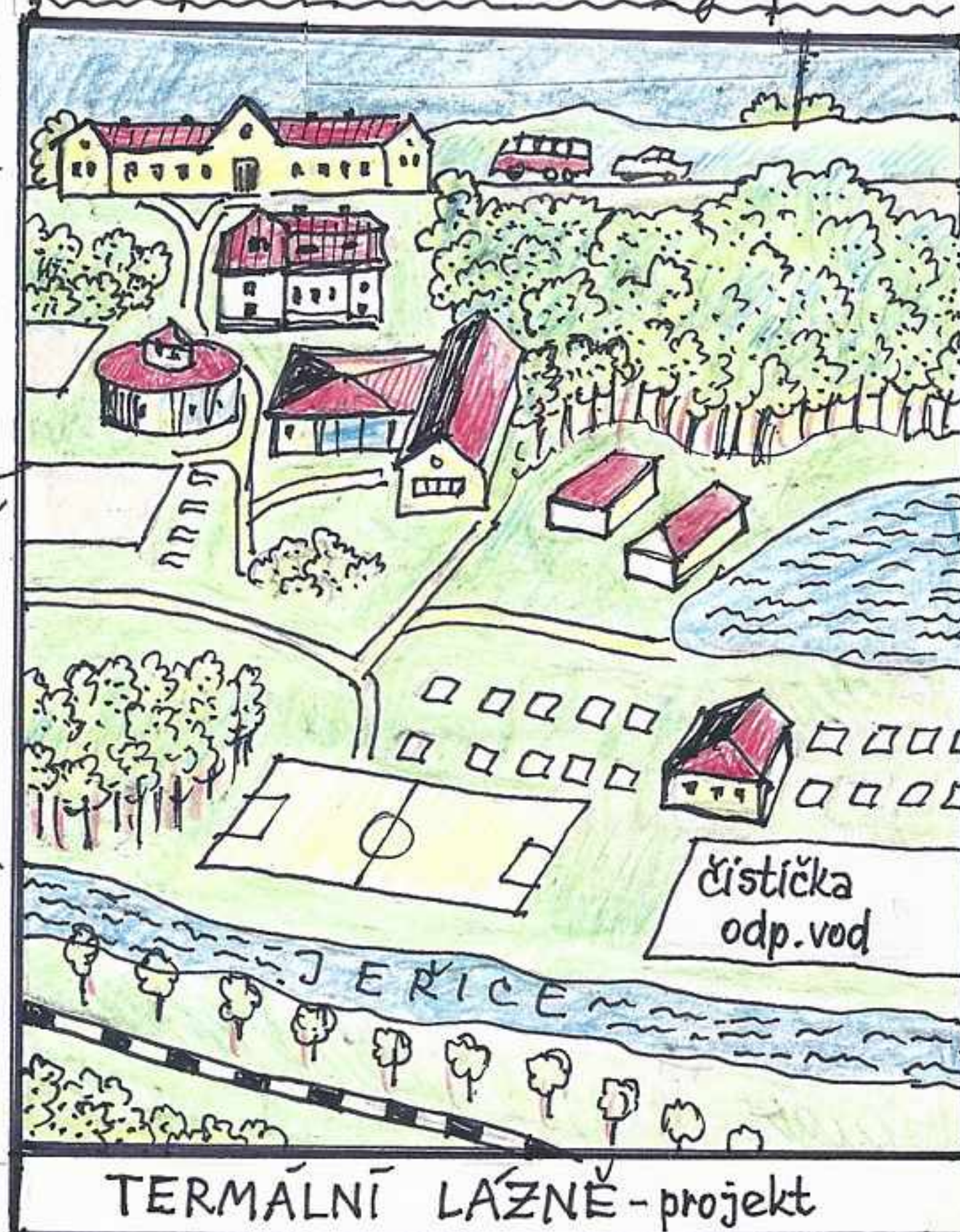
Podmínka: Na námitku těch, kteří R. Fuksovi vytýkali, že svým přeběhnutím pradal přísahu Československé armádě, se uvádí, že by podle tohoto kritéria museli být považováni za zrádce desetitisíce legionářů, kteří přísahali věrnost rakouské armádě v době 1. světové války. Přesto jsou dodnes považováni za hrdiny, kteří svým odvážným činem přispěli ke vzniku samostatného státu.

— Dřevěný domek na dvoře nákladní školy, v němž před lety byl služební byt školníka (např. Flakl, Pavlíček, Kratochvíl), byl přidělen jako klubovna Juristickému oddílu »PERSEUS«.

— Po desítkách let, kdy školní děti soutěžily ve sběru starého papíru, nastala doba, kdy se papír nevykupuje a naopak lidé musejí platit sběrnám za to, že od nich vůbec papír převerzmou. Toto opatření zanechá v dětech negativní pocit a jejich snaha a soutěživost jistě polevne.

KLUBOVNA
TURIST. ODDÍLU
»PERSEUS«
5/5
STARÝ PAPIR
SE JIŽ
NEVYKUPUJE

- Stejně jako v mnoha jiných městech ČR vydal i MěÚ v Chrastavě nařízení o zákazu pítí alkoholu na veřejných místech a omezení kouření (náměstí, autobusové nádraží, venku před prodejnou nápojů, v blízkosti škol atd.).
- Od srpna 2008 začala rekonstrukce budovy č. 407 v Turpišově ulici, která pobývá ještě celý příští rok. Tato secesní budova byvalé společenské sepořitelny se po různých úpravách má stát důstojným kulturním centrem, kam budou soustředěny různé volnočasové aktivity.
- V vítkovském kostele pokračovaly i v tomto roce klavírní koncerty MUDr. Samka. Velký úspěch sklidil 28. května koncert hudební skupiny »VLTAVÍN«, kterou vede Mgr. Roman Piroch. Přišlo přes 60 lidí.
- Včernu se vypravila skupina novinářů z redakce »Libereckého deníku« do Chrastavy a přímo na ulicích i na náměstí se ptali místních občanů, co se jim ve městě líbí a co naopak naslouží kritiku.
- Na několikadenní pobyt přijela do Chrastavy pracovní skupina dětí a učitelů z bavorského města Eichstättu. I když byly navázány partnerské vztahy s polským městem Lwówek Śląski, vzájemné kontakty s Eichstättem pokračují dále.
- Za plného provozu došlo k postupné výměně původního železného potrubí, které bylo uloženo do země při budování vodovodní sítě v letech 1912-13. Zrezivělé kovové trubky jsou postupně nahrazovány potrubím z umělé hmoty o průměru 15-20 cm. Včernu až srpnu došlo k výměně v Nádražní a Vítkovské ulici.
- Na svahu Ovčí hory byl postaven a dán do provozu nový převaděč signálu pro mobilní telefony.
- Občany překvapila zpráva o výstavbě termálních lázní u penzionu (byvalého motorestu) „Zámeček“. Geotermální vrt by měl být veden do hloubky cca 2000 metrů. Tyto lázně by měly sloužit klientům penzionu.



ZPŘÍSNĚNÍ
A OMEZENÍ
KOUŘENÍ A PÍTÍ
ALKOHOLU

5/1

VYUŽITÍ
KOSTELA
VE VÍTKOVĚ

REDAKTOŘI
»LIBERECKÉHO
DENÍKU«
V CHRASTAVĚ
(anketa)

6/4, 6/6, 6/5

NAVŠTĚVA
Z EICHSTÄTTU
(Bavorsko)

VÝMĚNA
VODOVODNÍ SÍTĚ
(po 100 letech)

2/2, 7/1, 7/5

NOVÉ
RETRANSLAČNÍ
ZAŘÍZENÍ
NA OVČÍ HOŘE

TERMÁLNÍ
LAŽNĚ
V CHRASTAVĚ

3/1, 3/2, 4/2;

5/1, 5/2, 5/4;

6/2, 7/1, 7/4;

10/1

DOPRAVNÍ
PROBLÉMY
PŘI PRŮJEZDU
MĚSTEM

5/3, 5/6, 6/3,
6/4, 10/3

BUDE
V CHRASTAVĚ
NOVÉ MUZEUM?

— Velkým dopravním problémem půstává průjezd městem ve směru na Frý-
dlant. Koncem páří byla pod dálničním mostem uspořádána oslava,
které se zúčastnili zástupci firmy Benteler a představitelé stavebního
podniku, který by měl vybudovat dopravní křižovisku, vedoucí mimo střed
města lobčerských ulic. Denně tudy projedou desítky kamionů, což přiso-
bují ohněs a porušuje statiku domů. Ulice se bude rozšiřovat a srovo-
vat. Několik budov by se mělo dokonce zbořit.

— Stát pustane desítky let nevyužívaná tříposchodová budova bývalé
textilní továrny fy Jäger. Bezprostředně po skončení 2. světové války
byly v prostorách shromažďovány cenné předměty, zabavené v domech němec-
kých obyvatel před jejich vysídlováním z naší republiky do Německa. Byly
tu uloženy fotoaparáty, rozhlasové přijímače, cenné kusy nábytku atd.
Později byla budova využívána jako krajský sklad nábytku. Po mnoho-
let půstala zcela prázdná, na začátku 90. let (po „sametové revoluci“) tu
byla v přízemí zřízena diskontní prodejna potravin.

V roce 2008 se rozhodovalo o tom, jak by se mělo v budoucnu této velké
budovy, stojící v centru města, využít. Velmi atraktivní se zdá být pro-
jekt na vytvoření tzv. industriálního muzea. Liberecko kdysi patřilo
k nejprůmyslovějším oblastem celého Rakouska-Uherska. Staré tovární objek-
ty (včetně vysokých komínů) se postupně bourají, aby ustoupily moderní
výstavbě. Odborníci se domnívají, že by však měly být zachovány důmyslné
stroje a hnací zařízení (turbíny apod.), které by svědčily o vynalézavosti a
důmyslu technických odborníků z 19. století, kdy se po celé zemi šířila
industrializace. K velké návštěvnosti takového muzea by nesporně při-
spěl fakt, že by sem přijížděli také zájemci ze sousedního Německa a
Polska.

SMUTNÝ OSUD
»MĚSTSKÉ KAVÁRNY«

3/1

— Na konci Spojovací ulice (po pravé straně) před mostem/přes Jeřici stávala
budova „Městská kavárna“ (před rokem 1945 se tu nacházel hotel „Zum goldenen
Löwe“ (U zlatého lva). Po roce 1989 byl v restituci předán rodině poválečného
majitele p. Isákové-Zíkové. Až do roku 1993 byl v provozu. Tak dlouhá léta
chátral. Posledním majitelem byl p. Ivan Zilka, který však provoz neobnovil.

Protože byl stav budovy nebezpečný pro kolemjdoucí (možnost úrazu), byl majitel úředně nypřán, aby dal objekt na své náklady pbourat. Po dlouhých průtahách se tak stalo v průběhu roku 2007. Na místě však působil neodklizený materiál z demolice. V tomto roku byl konečně odklizen a dosud není rozhodnuto, k čemu bude vzniklá parcela poblíž náměstí využita.

— V únoru se v prostorách moderní školní jídelny konal v pořadí již čtvrtý městský ples. Je to jediný ples během roku v Chrastavě. (Tradice, kdy svůj ples pořádaly různé společenské organizace (hasiči, svaz žen, rodič. sdružení, sportovci, některé průmyslové závody), nebyla po „sametové revoluci“ již obnovena.)

— K tradičním každoročním akcím patří kv. CHRASTAVSKÉ SLAVNOSTI. V tomto roce se konal již 13. ročník. Akce CHS probíhaly ve dnech 6.-8.6. 2008.

— V pátek odpoledne a večer byla na programu převážně hudební vystoupení různých žánrů (Mišík Revival Band, cimbálová muzika D. Kottára, Motorhead Rev.), v kostele sv. Vavřince se konal varhanní koncert. Pro školní děti byly na Střelnici u sportovní haly připraveny kupně hry a soutěže. Pořadatelem byla TJ Lokol Chrastava, motoklub a Jednota bratrská.

— Nejbohatší program byl -jako obvykle- v sobotu. Příležitost měli sportovci (kuželky, kolová, fotbal, nohejbal, turistika, střelba), na pódiu na náměstí vystoupilo několik kapel různých žánrů, pro děti bylo během dne uspořádáno v kinosále několik pohádkových programů (Loupežnická pohádka, Císařovna chce nové šaty aj.), pro pájemce byla umožněna prohlídka opravené budovy základní školy na náměstí, bylo připomenuto 140. výročí založení hasičského sboru.

— Novinkou bylo vystoupení kapel ze dvou partnerských měst: z bavorského Eichstättu a polského města Lubowek Śląski (kapela Za krata).

V poledne měli návštěvníci možnost oběda ve školní jídelně.

— Odpolední program pěstřili žongléři a šermířská skupina. Dvakrát se losovala čísla vstupenek, velký úspěch sklídil (především u dětí) hudebník Jaroslav Uhlíř. V kinosále předvedli ochotníci z Hrádku nad Nisou hru M. Kormíčka „Tri Alberti a slečna Matyldá“.

— Program na náměstí pokračoval až do půlnoci a byl zakončen ohnostrojem. Počasí bylo dobré, jen občas se objevily deštivé přeháňky.

3. MĚSTSKÝ
PLES ÚSPĚŠNÝ

13. ROČNÍK
»CHRASTAVSKÝCH
SLAVNOSTÍ«

6/1

Nedělní program začal již v 9 hodin. Pro rájemce o orientační běh byl uspořádán běh podle mapy, na náměstí hrála romská hudební skupina ROMA-STYL, vystoupilo také několik dalších kapel (Ikarabius), pro děti bylo připraveno opět několik pohádek, konala se veřejná střelecká soutěž, chra-
stavští řáci přispěli do programu vystoupením pěveckého souboru JIRČKY, myst-
ickým cvičením aerobiku a také děti ze ZŠ ve Vítkově předvedly svůj
program.

Závěrečným bodem třídních oslav byl program tzv. divadla bez opomí s ná-
zvem „Frydlantské dramatici“.

— V červnu se ve VÚDM (dětský domov), kde je již po mnoho let ředitelem
p. Zdeněk Pelda, se konala již pošesté tzv. Letní olympiáda dětských domovů.

Letní účast byla rekordní, účastnili se chlapci z 24 výchovných ústavů.

Při zahájení celé akce byl přítomen předseda senátu MUDr. Přemysl Šobotka.

— Kromě budování dopravní trasy mimo střed města se připravuje úpra-
va prostranství před vlakovým nádražím. Realizována má být v roce
2009.

— Začátkem září byla na náměstí uspořádána velká akce pro veřejnost,
která vzbudila u místních občanů značný zájem. Jejím pořadatelem byla
Policie ČR, záchranné složky a hasiči. Cílem bylo ukázat mnohostrannou čin-
nost policistů. Věhlížeři viděli zadržení pachatele, seskok padákem, nasa-
pení služebních psů atd.

— Plány na výstavbu silniční sítě v oblasti Trojské nebyly dosud realizovány.
Jde o dálnici ve směru na Žitavu a dále na Chotěbuz. O tento projekt mají
nejmenší zájem Poláci.

— Také v tomto roce se konalo několik akcí v Horním Vítkově (tvoř Wothan-
burg).

— Na nádvoří nedalekého hradu Grabštejn se i letos konala pod širým ne-
bem divadelní představení za účasti umělců z Prahy. Na programu byla např. Směta-
nová opera „Vájemství“.

— Velkou péči věnuje místnímu kinu p. Miroslav Randák, který kromě toho
spravuje také liberecké kino Varšava a angažuje se také v tzv. multikině,
kde se promítá několik filmů současně. V době, kdy má mnoho lidí doma

VÚDM:

LETNÍ

OLYMPIÁDA

5/6, 6/1, 6/2

ÚPRAVY

AUTOBUSOVÉHO

TERMINÁLU

AKCE

POLICIE ČR

PRO VEŘEJNOST

8/1, 9/1

VÝSTAVBA

DÁLNIČNÍ VÁZNE

(ČR-P-SRN)

LETNÍ AKCE NA

WOTHANBURGU

7/1, 7/3

KULTURNÍ LÉTO

NA GRABŠTEJNĚ

TREND:

MULTIKINA

video a tzv. DVD, návštěvnost v kinech klesá.

— Tradiční akce SPORTOVEC CHRASTAVY se také letos konala v sále kina. Kromě redaktora M. Suchánka zde byl i bývalý úspěšný reprezentant Imrich Bugár. Osobností Chrastavy byl vyhlášen p. Zdeněk Šulc (*1925), zpěvák a hudebník, v posledních letech předseda Společenského klubu.

— Úspěchy sklízeli v tomto roce také sportovci. Zápasníci přivezli z celostátních přeborů na Kladně 5 zlatých medailí. — Z orientačních běžců byl neúspěšnější Pavel Krada, který již studuje na vysoké škole kartografii, tedy obor, který je nutný při tvorbě map. — Šel ve své činnosti pokračuje oddíl kolové, odbíjené a kuželek. — Shřídavě úspěchy sklízí oddíl kopané.



SPOLEČENSKÝ KLUB

školní kuchyně a jídelna, v 1. poschodí tzv. družina mládeže. — Po dokončení nové moderní budovy školní jídelny byl celý objekt určen pro kulturní činnost. Byla zde kancelář Společenského klubu, společenský sál (v přízemí), klubovny a místnosti pro hudební školu. Úpravy si mají vyžádat přes 19 miliónů korun.

— Přestože byl přechodně nedostatek vhodných prostor pro konání seminářů, přednášek z cyklu „VIDEOGLÓBUS“, konaly se v budově bývalých městských jeslí řada přednášek o životě v současné Indii, Bolívii a Peru.

— Dan Růžička z Horní Chrastavy se stal celostátně známou osobností. Přípravuje programy pro Českou televizi, je aktivním členem obč. sdružení Totalita a zkoumá případy z doby násilné kolektivizace v zemědělství (činnost JZD, tzv. kulaci a jejich vysídlování v 50. letech).

SPORTOVEC
CHRASTAVY -
OSOBNOST
CHRASTAVY

ÚSPĚCHY
CHRASTAVSKÝCH
SPORTOVců

Z HISTORIE
DOMU Č. 407
V TURPIŠOVĚ UL.

7/1, 7/2

KDO JE
DAN RŮŽIČKA?

4/3, 5/2

SVATBA Miss 2002
KATEŘINY PRŮŠOVÉ

Miss České republiky z roku 2002 se provdala za Vladimíra Konvalinku (29 let) a přijala jeho příjmení, takže se nyní jmenuje Kateřina Konvalinka-Průšová. Bulvarní tisk o této svatbě často psal a sdílel, že nevěstiny šperky stály 500.000 Kč a svatební šaty 100.000 Kč. O tom se ženám, které studovaly a vykonávají zodpovědnou práci, ani nemyslí...

OSLAVA 90. VÝROČÍ
VZNIKU ČSR

V místním kostele sv. Vavřínce se koncem října konala důstojná oslava 90. výročí založení samostatného státu - Československé republiky. Návštěvnost byla vysoká a program sestával ze slavnostního projevu starosty Ing. Michaela Canova, hudebního a přecckého vystoupení.

DIVADELNÍ
PŘEDSTAVENÍ

Po celý rok se pořádaly autobusové pájetdy do libereckého Divadla F. X. Šaldy. Kromě toho bylo uspořádáno několik představení přímo v Chrastavě v sále místního kina. Pražští herci předvedli hru "Dva muži v šachu" a ochotníci z Hrádku nad Nisou naovícili veselohru "Tri Aberti a slečna Matylda".

VEČER
OPERETNÍCH
MELODIÍ

Ke sdánilým kulturním akcím patří nesporně večer oblíbených operetních melodií v podání pěti pražských umělců v oddací síni ve 2. poschodí budovy městského muzea. Konal se 19. listopadu od 19 hodin.

ZNOVUODHALENÍ
POMNÍKU OBĚTEM
VÁLKY 1866

24. listopadu byl slavnostně odhalen - za značné účasti veřejnosti - pomník obětem prusko-rakouské války z roku 1866. Válka začala 23. června a nepřátelé překročili tehdy státní hranici poblíž Žitavy. První obětí na rakouské straně byl maďarský husar Josef Czom. V polích nedaleko Dolního Vítkova byl těžce zraněn a jeho spolubojovník jej na břehu koně dopravil do Chrastavy. V jednom z domů na náměstí po několika hodinách zemřel. Byl pohřben jako "neznámý voják". Když byl v roce 1896 postaven pomník obětem oně krátké, avšak mimořádně kruté války, jeho jméno nebylo stále ještě známo. V roce 1906 přišel na chrastavský městský úřad dopis z Maďarska z okresu Tápolcra, v němž bývalý husar žádá o potvrzení, že 23.6.1866 dovezl do města svého těžce zraněného kamaráda Josefa Czoma. (Zřejmě potřeboval toto potvrzení jako doklad ke krytí penze nebo k udělení medaile za statečnost.) Od té doby známe jméno prvního padlého v oně strašné válce. Později se zjistilo, že ve stejnou dobu byl poražen nepřátelskou střelou jiný maďarský voják Emerich Berta poblíž kostela ve Hrázi nad Nisou. Kdo byl první?

JOSEF CZOM
X EMERICH BERTA

POMNÍK OBĚTEM VÁLKY Z ROKU 1866



7/1

Po roce 1945 byl křesťavý obelisk přemístěn na místní hřbitov a upraven jako památník vojákům Rudé armády. Každoročně k němu přicházel průvod dospělých i školních dětí a konala se zde pietní vzpomínka na ruské osvoboditele.

Bylo rozhodnuto, že dá město vyrobit přesnou kopii původního pomníku (i s německými nápisy) a že bude umístěna na místě, kde dříve stával.

Projek přednesl starosta Ing. Canová městský kronikář PhDr. František Vydra. Byli přítomni členové historického vojenského spolku „Komitét 1866“. Program doplnil dětský pěvecký soubor „Jirčičky“.

Dobrym počinem, který veřejnost ocenila velmi kladně, bylo vytištění nástěnného kalendáře na rok 2009 s chrastavskými motivy. Autory krásných barevných fotografií jsou Marcel Kudláček, Jana Zahurancová a Ivan Vydra.

V osadě Vysoká, kde již po několik let vyvíjí činnost tzv. koňská farma, pokračují stavební úpravy uvnitř objektu, kde je nejen jízdárna, ale také restaurace a ubytovací zařízení. Ještě před koncem roku byla dána do provozu stylová restaurace s koňskými motivy. Kurzů jízdy na koni absolvuje několik desítek dětí a mladých lidí. Mezi těmito zájemci naprosto převažují děvčata. Zúčastňují se soutěží v jízdě a plskávají velmi dobře umístění. Majitelkou celého zařízení je sl. Vendula Svobodová.

Na sídlišti Střelecký vrch došlo během roku k opravě fasád starších domů, postavených v 1. etapě výstavby na počátku 70. let (1971-73). Barevné oživení omítek podstatně zlepšilo celkový vzhled sídliště.

Již po několik let získává oblibu mezi občany chléb z pekárny „U NÁS“ v Křižanech. Ve městě byly přizvány tři stánkové prodejny a distribuci (rozvoz) zajišťuje pekárna sama.

NÁSTĚNNÝ
KALENDAŘ
(NA ROK 2009)

KOŇSKÁ FARMA
»VYSOKÁ«
(restaurace)

OPRAVA FASÁD
PANELOVÝCH DOMŮ
NA SÍDLIŠTI

PEČOVATELSKÉ DOMY (DPS)

V současné době je přímo ve městě pět objektů, které je možno označit jako "dům s pečovatelskou službou". Na Bělokostecké ulici byl krátce po tzv. sametové revoluci vybudován velký DPS, v němž žije přes 50 osob - jednotlivců i manželských párů. V centru města byly postaveny v Loudní ulici tři stejné, moderní budovy, které také slouží starým lidem. Bývalá budova fary byla rovněž přebudována na tzv. charitní domov sv. Václava. V tomto směru patří Chrástava k městům s největším počtem DPS. Je to plně v souladu se skutečností, že celostátně důchodců přibývá. (Bývalý mostek "Zámeček" u silnice č. I/13 na kraji města ve směru na Bílý Kostel byl upraven na (luxusní) zařízení pro důchodce, avšak poplatky za pobyt, stravování a služby jsou ^{pro} normální důchodce příliš vysoké.)

ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

Vcelku jsou místní občané spokojeni se zdravotnickými službami v našem městě. Všechny ordinace lékařů jsou soustředěny v budově na rohu Bělokostecké a Polní ulice. Poblíž je k dispozici parkoviště. V Nádrazní ulici v budově bývalé "elektrárny" jsou prostory pro manuální i magnetickou rehabilitaci.

ZLEPŠENÍ DOPRAVNÍ SITUACE

12/1

Na Liberecké ulici při příjezdu od Liberce byl umístěn semafor, který "hlídá" rychlost vozidel vjíždějících do města. Při překročení určité rychlosti naskočí na semaforu červená, která donutí řidiče, aby snížil rychlost.

Dalším opatřením pro zlepšení dopravní situace bude vybudování tzv. kruhového objezdu poblíž nákupního střediska PLUS.

Z ČINNOSTI KČT (turistika)

V dubnu se konal tradiční výlet na kopec VÝHLEDY (Gickelsberg), který pořádá místní organizace Klubu českých turistů. Tato rájmová organizace je velmi aktivní a každoročně tráví její členové týden na Slovensku, na Šumavě nebo v rakouských Alpách.

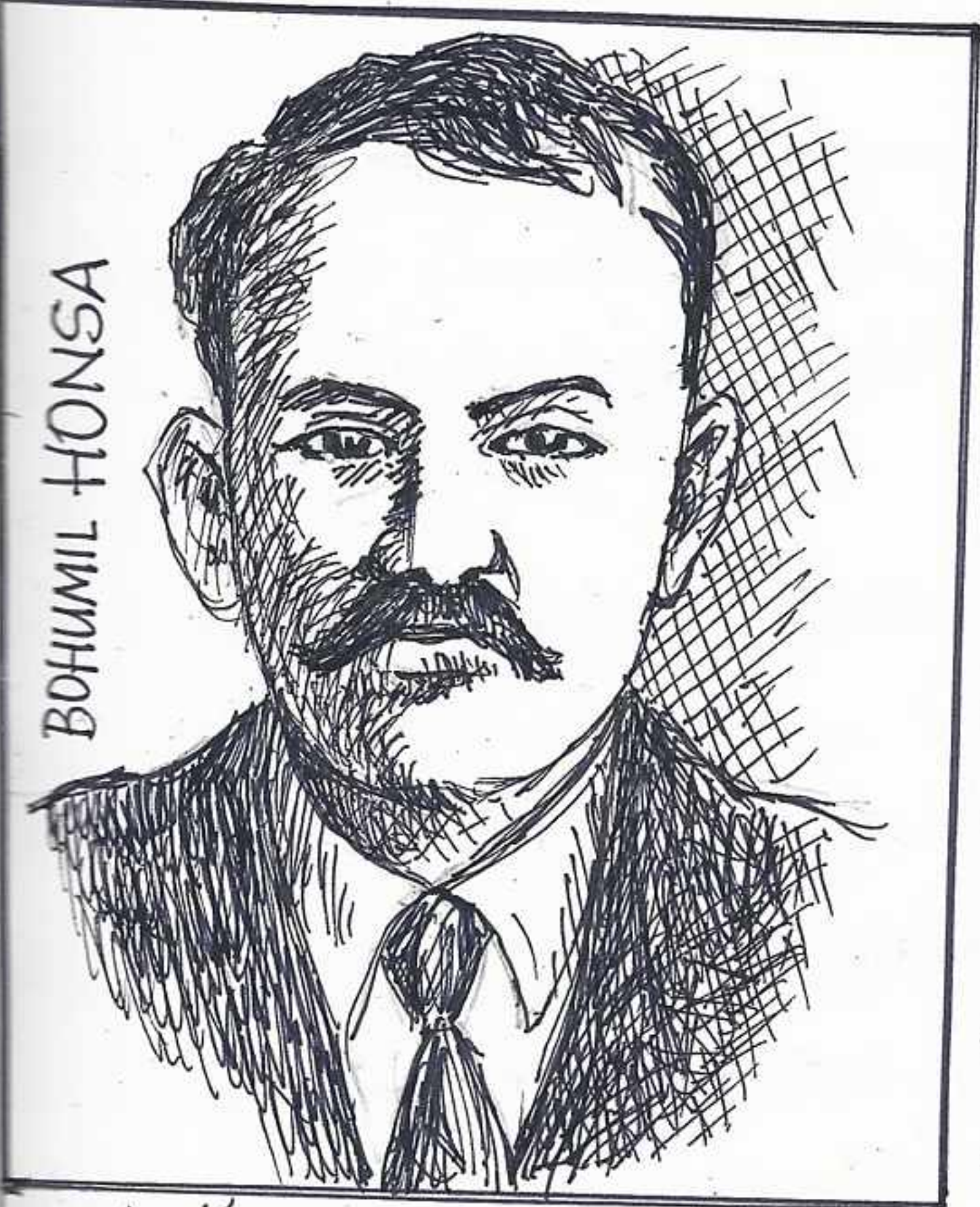
ROZVOJ CYKLISTIKY

Stále větší oblibu získává turistika na kolech. Cyklistů na silnicích přibývá, a to i lidé staršího věku. V Andělské Hoře vybudoval p. Stanislav Peřina se svým synem Milošem při silnici do Kryšto-

fova Údolí bufet pro cyklisty s názvem „U Andělka“. Je zde i možnost ubytování.

Nesouhlas velké části obyvatel vyvolalo rozhodnutí rady Městského úřadu, že by se měly zvýšit poplatky z nemovitostí, a to pětkrát ve srovnání s dosavadní cenou. Byla svolána mimořádná schůze zastupitelstva. S přihlédnutím k protestu obyvatel byl odhlasován pouze dvojnásobek dřívější ceny.

K významným sportovním akcím patřila Velká cena Chrastavy ve střelbě z historických zbraní, která se konala 19. září. Vedoucím střeleckého oddílu je již po mnoho let p. Josef Rajnoha, povoláním pokrývač.



Muzeum hasičské techniky navštívil ministr vnitra České republiky Ivan Langer v doprovodu hejtmána Libereckého kraje Petra Škorkana.

(Místo nyníjšího hejtmána zastává tuto funkci p. Stanislav Eichler z Českého Dubu.)

Zastupitelstvo města na svém prosincovém zasedání schválilo, aby byla na budově mateřské školy v Revoluční ulici

umístěna pamětní deska k uctění památky p. Bohumila Honsy. V období Prv. 1. republiky byl ředitelem české menšinové školy, a to od r. 1919 do konce září 1938. Protože německá správa města umístila českou školu do bývalého chudobince na kraji Vítkovské ulice, do budovy, která na-prosto nevyhovovala podmínkám pro školní výuku (vlhko, malá okna), pan řídící Honsa se obrátil na parlament v Praze, aby byla pro české děti v Chra-stavě přisena nová, důstojná školní budova. Po tříletém úsilí dosáhl toho, že byla v roce 1923 postavena nová škola pro české žáky. Bylo v ní místo také pro Prv. opatrovnu (mateřskou školu). Pan Bohumil Honsa byl také cvičitelem Gokola a mluvčím české menšiny.

ZVÝŠENÍ DANĚ
Z NEMOVITOSTÍ

7/4, 7/2

STŘELECKÁ
SOUTĚŽ

4/1

NÁVŠTĚVA
MINISTRA
I-LANGERA

NOVÝ HEJTMAN
LIBERECKÉHO
KRAJE

SCHVÁLEN
NÁVRH NA
PAMĚTNÍ DESKU

BOH. HONSY
(1890-1969)

OPRAVA LÁVKY PŘES JEŘICI

Mezi Lobčínem a Alšovou ulicí byla opravena lávka pro pěší. Místo dřevěné, podlahy zde byla použita kovová mříž, po níž se chodí. Dno říčky jeřice bylo po letech vyčištěno bagrem.

ČERPÁNÍ FONDŮ EVROPSKÉ UNIE

Na měst. úřadě se stal vedoucím ORM Mgr. Jakub Dvořák z Liberce. Do jeho pracovní náplně patří mj. složitá administrativa spojená se získáváním financí pro město z tzv. Evropských fondů. Výhodné jsou projekty, na nichž se podílí společně dva nebo tři státy, např. česko-polské projekty ve spolupráci s družebním městem Lwówek Śląski.

ÚSPĚŠNÉ FILMY (TOBRUK)

Do kin přicházejí filmy ne vždy dobré kvality. K nejúspěšnějším patřily v tomto roce filmy "Mamma mia" a český film "Tobruk" režiséra V. Marhoula. (Poradcem příběhu z bojů v severní Africe byl účastník bojů plk. Stanislav Hnělčík z Liberce.)

ŽIVÝ VÁNOČNÍ STROM NA NÁMĚSTÍ

V prosinci byl na náměstí ozdoben a rozsvícen vánoční strom jako každoročně. Nebyl sem však přivezen a po Vánocích opět odstraněn, ale tentokrát byl použit "živý" smrk, který zde roste jako součást parkové zeleně.

POZNÁMKY - charakteristické rysy doby:

- Do vedoucích funkcí se v posledních letech dostávají relativně mladí lidé.
- Znalost tzv. počítačové gramotnosti rok od roku stoupá. Stále více lidí se sprostředkovává pomocí elektronických médií.
- Velké množství obyvatel si bere půjčky na půjčky, neplatí v hotovosti, ale převodem ze svého bankovního účtu. Pod vlivem působivé a často opakované reklamy lidé neuváženě nakupují a zadlužují se. Dochází k velkému množství exekucí.
- V domácnostech nejsou výjimkou tři nebo čtyři televizory, stále více se kupují televizory (plazmové) s velkou úhlopříčkou. Kvalitní programy přináší ČT 2 (2. program), avšak podle statistik tyto programy sledují pouze čtyři procenta diváků. Přibývá programů klubového charakteru.
- Zvětšují se neúměrně majetkové rozdíly rodin. Nerázné obohacování se stalo běžnou věcí; nejbohatšími lidmi se stávají mediální hvězdy (zpěváci, moderátoři zábavních pořadů, sportovci atd.). Velká část rodin trpí hmotnou nouzí.

V prostorách VÚDM (dětského domova) se v průběhu roku natáčel film „Herbert v ringu“. Režisérem byl Ot. Schmidt. Ze známých herců v něm hrál Martin Dejdar a Nada Urbánková.

Do Chrastavy by měl být přestěhován z Liberce podnik Montážní závody, kde bylo zaměstnáno asi 150 osob. Celá záležitost je v jednání. Uvažuje se o zřízení tzv. třetí průmyslové zóny.

Počet tzv. „Večerů se starostou“ přesáhl číslo šedesát. Jedním z témat byla činnost městské knihovny a infocentra, podmínky pro sport, kriminalita aj.

30. července zemřela ve věku 101 let nejstarší občanka našeho města, paní Marie Fijalková, jejíž 100. narozeniny se loni oslavovaly.

V tisku se objevil zajímavý článek s názvem „Zapomenutí hrdinové“ aneb „Hrdinové na obřích“. Jde o německé antifasisty, pro něž nebylo snadné dát veřejně najevo své protihitlerovské smýšlení. V rozsáhlém příspěvku je jako příklad uvedena Hildegard Kandlerová, narozená roku 1920 v Chrastavě. Je bohužel pravda, že v oněch poválečných měsících bylo ze strany Čechů spácháno mnoho bezpráví na německých antifasistech. Mnozí byli neprávem zařazeni do seznamu Němců určených k odsunu, leckdy museli opustit svůj dům jen proto, že si jej vyhlédl pro sebe někdo z Čechů, který třeba na války kolaboroval s fašisty.

Na Lyseř vrchu (639 m) nad Horním Vítkovem již několik let poutá jí pozornost větrné elektrárny. Stojí jich tam šest a stále se o ně vedou spory. Hlavní námitka odpůrců zní: Je to cizí prvek v krajině, obří vrtule hýdčí vzhled celého okolí. Proti tomuto argumentu můžeme namítnout, že zavádění železniční sítě ve druhé polovině 19. století bylo také značným zásahem do krajiny svými tunely a mosty. Dnes se staly normálním jevem. V průběhu tohoto roku úřady povolily výstavbu dalších 16 větrných elektráren v okolí Václavice a osady Uhelná (katastrální území města Hrádku nad Nisou).

FILMAŘI

V CHRASTAVĚ

9/4; 10/1

MONTÁŽNÍ

ZÁVODY

V CHRASTAVĚ

4/2; 4/3

VEČERY

SE STAROSTOU

4/1

ZEMŘELA

M. FIJALKOVÁ

NĚMEČTÍ

ANTIFASISTÉ

(OSUDY)

KDO BYLA

HILDEGARD

KANDLEROVÁ?

5/5

NOVÉ

VĚTRNÉ

ELEKTRÁRNY

(VÁCLAVICE)

4/1; 4/2

5/7; 11/2

140. VÝROČÍ
HASIČSKÉHO
SBORU

5/1, 5/3, 5/7;
6/1, 6/3, 8/1;
12/2

Chrastavští hasiči si připomněli letošní 140. výročí založení Sboru dobrovolných hasičů. Tehdy jej založili němečtí obyvatelé a prvním velitelem byl zvolen Karl Vielkind. Po roce 1945 na předchozí činnost německých hasičů navázal český sbor. Dlouholetým obětavým funkcionářem byl p. Alois Chládek, který za svou dlouholetou činnost získal všechny druhy medailí a vyznamenání. Zřízení musea hasičské techniky v našem městě bylo jeho nápadem. Dokádal přimět členy k obětavé práci při jeho výstavbě a nadchnout je pro získání staré hasičské techniky ze všech oblastí republiky. Toto jediné muzeum bylo zpřístupněno veřejnosti v červnu roku 1997. Mezi návštěvníky muzea jsou zájemci nejen z České republiky, ale i z okolních zemí.

SPORT:
ODDÍL KOPANÉ

4/1, 8/3

ODDÍL ZÁPASU

1/1, 2/2;
4/1, 5/3, 6/2, 10/2;
10/3

ORIENTAČNÍ BĚH

8/2

Oddíl kopané TJ Spartak Chrastava hraje v tomto roce přebor 1. B třídy.

Velké úspěchy letos zaznamenal oddíl zápasu Nelson. Z přeborů v Kamenickém Jenově přivezli 19 medailí, velký úspěch měli také v Hradci Králové, v Havlíčkově Brodě, v zahraničí pak v Jelení Gorě a v Utrechtu.

Oddíl orientačních běžců byl spolupředatelem mezinárodních česko-německých přesidenních závodů. Ve Svate Katerině u Chotěvic chrastavští běžci získali i zde několik medailí.

VLAKOVÝ TERMINÁL
(úpravy)

6/1, 7/2

Několikrát během roku se jednalo o budoucí úpravě plochy před vlakovým nádražím. Mělo by se zvětšit parkoviště pro auta a mělo by se zlepšit napojení na autobusové spoje. Výstavbou nov. terminálu se počítá v roce 2009 a 2010.

BEZPLATNÝ
AUTOBUS DO
HYPERNOVA

12/1

Aby se zlepšily podmínky pro nákup v libereckém nákupním středisku HYPERNOVA pro starší občany, kteří nejezdí autem, jezdí ve středu a v pátek z Chrastavy do Liberce autobus přímo až k budově obchodního centra, a to dvakrát denně: dopoledne a odpoledne. Doprava je bezplatná.

VOLNÉ BYTY
V ŽITAVĚ

V nedalekém německém městě Žitava (Zittau) opouští stovky rodin své domy a byty a stěhují se do západních spolkových zemí.

Makléřské firmy, které se zabývají prodejem nemovitostí, nabízejí výhodně tyto volné byty českým zájemcům. Zájem však není velký.

SPHMCH uspořádala v zasedací síni městského úřadu dvě přednášky Mgr. Milana Turka z Liberce. První byla na téma „Společství na Liberecku“, druhá měla název „Karolína Světlá a Podještědí“. Mluvené slovo bylo doplněno stovkami diapositivů. (Pan Turek je žurnalista, několik let vedl infocentrum v Horním Hamychově na konečné stanici tramvaje.)

V Nové Vsi u Chrastavy bylo před lety přezeno komunitní středisko pro drogově závislé. Zprvu velká část novoveských občanů byla proti. Situace se zlepšila, toto zařízení fungovalo dobře, v blízké budoucnosti mu hrozí zánik, a to především kvůli nedostatku finančních prostředků na jeho další provoz.

PŘEDNÁŠKY
Mgr. M. TURKA

11/2

STŘEDISKO PRO
DROGOVĚ ZÁVISLÉ
V N. VSI

8/2

PŘEHLED POČASÍ V ROCE 2008:

L EDEN: Zataženo, ve 2. polovině měsíce dešťové srážky, pouze šest dní sněžilo; teploty kolísaly mezi -3°C až $+10^{\circ}\text{C}$. Převažovala teplota mezi $+4^{\circ}$ - $+9^{\circ}\text{C}$. Počasí nemělo zimní charakter.

ÚNOR: Celkově málo srážek, pouze 1x sníh (15. 2.); ani jednou neklesla (během dne) teplota pod bod mrazu, po většinu dní kolísala mezi $+7^{\circ}$ až $+14^{\circ}\text{C}$. Měsíc byl teplotně nadprůměrný.

BŘEZEN: Množství srážek podprůměrné (deště), v období mezi 20. až 23. březnem napadl sníh, který se však dlouho neudržel. Po celý měsíc se držela teplota nad nulou, většinou mezi $+5^{\circ}$ až $+15^{\circ}$.

DUBEN: Celý měsíc již beze sněhu, zataženo, poměrně vysoké teploty. Ve 2. polovině měsíce $+15^{\circ}$ až $+20^{\circ}\text{C}$.

KVĚTEN: Většinou polojasno a jasno, celkově málo srážek. Teploty se pohybovaly převážně nad $+20^{\circ}\text{C}$.

ČERVEN: Typické letní teploty, poměrně málo srážek, po většinu dní přes $+20^{\circ}\text{C}$, výjimečně až $+28^{\circ}\text{C}$. Teplotně vyrovnaný měsíc.

PŘEHLED
POČASÍ 2008

ČERVENEC: Nejteplejší měsíc v roce, srážkově průměrný. Několik bouřek, dvakrát vytrvalý déšť. Nejnížší teploty $+16^{\circ}\text{C}$, nejvyšší $+31^{\circ}\text{C}$. Po většinu dní dosahovala teplota přes $+20^{\circ}\text{C}$.

SRPEN: Více srážek než v předchozím měsíci, obzvláště deštivé dny 9., 16. a 23. 8. Teplota kolísala mezi $+17^{\circ}\text{C}$ až $+30^{\circ}\text{C}$. Během měsíce převládala teplota kolem $+22$ až $+25^{\circ}\text{C}$.

ZÁŘÍ: V tomto měsíci spadlo veškeru málo srážek. V první polovině měsíce teploty kolem $+20$ až $+28^{\circ}\text{C}$; ve druhé polovině po mnoho dní pouze $+7$ až $+10^{\circ}\text{C}$. Postupné ochlazování.

ŘÍJEN: V průběhu tohoto měsíce velmi málo srážek. Maximální teploty v první polovině měsíce $+15$ až $+18^{\circ}\text{C}$. Průměrná teplota však dosahovala pouze $+7$ až $+10^{\circ}\text{C}$.

LISTOPAD: Srážkově podprůměrný měsíc. V 1. polovině teplota mezi $+10$ až $+18^{\circ}\text{C}$. 22. a 23. 11. první sníh. Ve dnech 24. až 26. 11. teplota klesla pod bod mrazu.

PROSINEC: Postupné ochlazování, ve dnech 24.-31. 12. padal sníh. Po většinu dní v měsíci dosahovala teplota $+3$ až $+9^{\circ}\text{C}$, osm dní klesla pod bod mrazu.

VLASTIVĚDNÉ ZÁJEZDY SPHMCH

Stejně jako v předchozích letech uspořádala Golečnost přátel historie města Chrastavy několik autobusových zájezdů nejen pro své členy, ale také pro veřejnost. Vydařil se zájezd do Litoměřic na výstavu „Zahrada Čech“. V srpnu se uskutečnil zájezd do Borčova (jeskyň), Vysokého nad Jizerou, Roztok (mlýn) a Harrachova (prohlídka dolu). Tyto výlety s vlastivědnou tematikou jsou velmi oblíbené. - Pro své členy se SPHMCH rozhodla uspořádat tři procházky po městě s důrazem na změny, k nimž v posledních desetiletích došlo, např. v Revoluční a v Turpišově ulici. Bohužel se nedaří získat za členy SPHMCH mladší generaci.

VZHLED MĚSTA

Vzhled našeho města se postupně mění k lepšímu. Je dostatek stavebního

materiálu a většina majitelů rodinných domů dbá na to, aby vypadaly lépe. Přibývá osobních aut, staví se nové garáže. Mnozí občané dbají také na vzhled svých zahrad, kupují si motorové sekačky trávy a udržují plochy zeleně v pořádku.

ROZPOČET MĚSTA NA ROK 2008:

PŘÍJMY: daňové	58.486.000 Kč
nedanové	13.325.000 Kč
kapitálové	20.501.000 Kč
dotace	14.494.000 Kč
CELKEM:	<u>106.806.000 Kč</u>

VÝDAJE: běžné	72.116.000 Kč
kapitálové	15.472.000 Kč
CELKEM:	<u>87.588.000 Kč</u>

Významné investiční akce v roce 2008:

- projektová dokumentace - rekonstrukce MŠ - Revoluční	1013.000 Kč
- rekonstrukce tělocvičny ZŠ (náměstí)	4160.000 Kč
- pomník - válka 1866 (dotace 936 tis. Kč)	1195.000 Kč
- rekonstrukce místních komunikací	2194.000 Kč
- výkup pozemků	749.000 Kč
- příprava projektu terminál RTN (dotace z EU)	496.000 Kč
- semafor v Liberecké ulici	252.000 Kč
- rekonstrukce mostu v Luční ulici	1022.000 Kč
- vyprošťovací zařízení WEBER pro hasičský sbor	360.000 Kč
- úprava povrchu školního dvora	207.000 Kč
CELKEM:	<u>12.441.000 Kč</u>

ROZPOČET
MĚSTA NA ROK
2008

ZLEPŠENÍ VZHLEDU MĚSTA

Během roku došlo k mnoha drobným úpravám komunikací (např. na levém břehu Jerice poblíž služebny státní policie), byly prořezány náletové křoviny, bylo vyčištěno koryto Jerice ve středu města. To všechno přispělo k lepšímu vzhledu města.

VYUŽITÍ PRŮMYSLOVÝCH OBJEKTŮ MIMO PROVOZ

Dva velké průmyslové objekty v Horní Chrastavě - bývalá přádelna Textilana a STS (šrojně traktorová stanice) - jsou již několik let mimo provoz, ale výrobní prostory si pronajalo více než 10 malých firem, takže jsou využity. Nejvíce pracovních míst poskytují místním občanům dva průmyslové závody: Grupo Autolin (neboli Trausa Bohemia) - bývalý Elitex a Benteler (dřívější nová STS). V obou se vyrábějí lisované součástky k osobním automobilům různých značek.

HERNY- ZÁVISLOST NA AUTOMATECH

Po celé republice roste síť heren s různými druhy hracích automatů. Ani naše město není výjimkou a je zde v provozu několik heren. Novodobou nemocí je závislost na automatech. V celostátním měřítku naši občané prosáží v hernách desítky miliard korun.

UŽÍVÁNÍ DROG

Přes různé zákony a úřední vyhlášky roste u nás spotřeba drog. Marihuana je považována za „měkkou“ drogu a její používání je značně rozšířeno i na školách. Typickou českou drogou je hrv. pervitin, nebezpečný je hrv. crack [krek] a kokain. Lidé závislí na drogách pak musejí mít svou dávkou denně. Protože jsou drogy drahé, dopouštějí se jejich užívatelé krádeží, aby si peníze za každou cenu obstarali.

INTERVIEW Č. 1

ROZHOVOR S MGR. ZDEŇKEM PELDOU, ŘEDITELEM VÝCHOVNÉHO ÚSTAVU DĚTÍ A MLÁDEŽE (VÚDM)

K: Pane řediteli, kolik let již vykonáváte náročnou funkci vedoucího výchovného ústavu v Chrastavě?

ZP: Letos uplyne již 25 let od doby, kdy jsem byl jmenován do funkce ředitele, ale tady v Chrastavě působím již od roku 1982 jako vedoucí vychovatel. Ve funkci ředitele tu byli můj předchůdci, např. Dr. Hynek Stuchlý, po něm V. Čícha, po mnoho let řídil ústav Věroslav Komárek.

K: Kolik let už se věnujete práci s narušenou mládeží?

ZP: Žní to téměř neuvěřitelně, ale letos to bude již čtyřicet let...

K: Kolik chlapců je v současné době v chrastavském VÚDM?

ZP: Nyní jich tu máme třicet, ale málokdy byste tam našel všechny. Někteří jsou na úřeku, jiní na policii, kde jsou vyšetřováni, jeden má podezření na AIDS, takže je izolován ve zdravotnickém zařízení...

K: Veřejnost často kritizuje, že mládež, která se z různých důvodů dostala na scenu, má v ústavech lepší materiální podmínky než mladí lidé, s nimiž problémy nejsou. Je to pravda?

ZP: Bohužel ano. Od 1. července bude náš VÚDM nejlépe vybaveným zařízením tohoto typu v celé republice. Na dětské domovy se v rozpočtu najde vždy dostatek finančních prostředků...

K: Kdysi byly u nás velmi populární knihy A. S. Makarenka „Začínáme žít“ a „Vlajky na věžích“. Jako důležitý výchovný faktor se v tzv. kolonii mladých provinilců osvědčila fyzická práce. Nebyla to bezúčelná dřina, ale vyroběly se užitečné výrobky (např. fotoaparáty), které se prodávaly, a takto získané peníze byly použity pro lepší chod kolonie. Klade se i dnes důraz na výrobní práci?

ZP: Bohužel, s tím dnešní pojetí práce ve výchovných ústavech vůbec nepočítá. Chlapci nesmějí být do fyzické práce nuceni, práci vykonávají dobrovolně. Fyzickou námahou je pro ně především sport, pro něj mají u nás velmi dobré podmínky. Já sám jsem prošel kdysi náročným výcvikem pro parašutisty, osobně dohlížím na sportovní vyžití chlapců. Je však nutno říci, že dnešní mládež je méně fyzicky odolná, než byla dřív...

K: Mezi chovanci VÚDM jsou také chlapci z romských rodin. Jaké máte s nimi zkušenosti?

ZP: Romů je mezi našimi chlapci 60-80 procent. Doporučuji se s právními problémy činnosti a jednání s nimi není jednoduché. Představit si, že mnozí z těch kluků neviděli nikdy v životě své rodiče chodit do práce... jsou zvyklí, že jim přesto dává stát peníze. Je to demoralizující, nechápu, proč by se měli něčemu vyučit...

K: Glyšel jsem, že jste pořadateli každoroční olympiády dětských domovů...

ZP: Ano, již šestkrát se tato sportovní akce konala u nás, v Chrastavě... Kromě toho se konají tzv. Chrastavské sportovní dny. Letos bude již 17. ročník. Součástí se ve volejbale, v tenisu a v biatlonu...

K: A co takzvaná „Chrastavská sloka“?

ZP: Po mnoho let u nás pracoval jako učitel p. Ivan Žák. Je výborný recitátor, má rád klasickou hudbu. Byl to on, kdo před mnoha lety založil v našem VÚDM recitační soutěž „Chrastavská sloka“. Podarilo se mu získat mezi chlapci zájemce o poezii. Již několik let u nás nepracuje, ale soutěž pokračuje dál. Letos se bude konat již 25. ročník...

K: Kde je ústav pro delikventy, kteří mají na sebou opravdové zločiny, včetně vraždy?

ZP: Takový ústav je v Boleticích na Děčínsku. S tím, aby tam byl umístěn syn, musejí však souhlasit rodiče...

K: Po tolika letech práce ve VÚDM si jistě uvědomujete, jaké vlastnosti a zásluhy musí mít vychovatel, aby byl v práci s delikventy úspěšný. V čem spočívá ten úspěch?

ZP: Měl by být v jednání příkladem, plnit sliby, které klukům dá. Dovedou dobře vystihnout, kdy se jedná jen o prázdná slova... Nesmí se nechat „vystřít“ a zachovat klid. Ti kluci dovedou ocenit, když člověk něco opravdu umí, ať je to sportovní výkon nebo bítá hra na nástroj...

K: U vás jsou chlapci až do 18 let, tedy do dosažení plnoletosti. Jaké řemeslo si mohou zvolit?

ZP: Musím říci, že u nás nemají široký výběr. Mají možnost se uplatnit ve stavebnictví. Mají mistra odborného výcviku, pracují na stavbách. Bohužel těch, kdo dostane po třech letech výuční list, je málo, a tak mohou dělat pouze pomocné práce...

K: A co po letech, když se s nimi setkáte? Jak vzpomínají na léta v chrastavském „pastáku“?

ZP: Dostávám občas i dopisy... Při náhodném setkání na pobyt u nás vzpo-

mínají v dobrém. Jsou starší a poznali v praxi, že jsme to s nimi mysleli dobře...

K: Chodí k vám do ústavu na praxi studenti, kteří se v budoucnu budou výchovou mládeže zabývat profesně?

ZP: Samozřejmě. Za ta léta se jich u nás vystřídalo několik set. Jsou mezi nimi studenti pedagogické fakulty Technické univerzity v Liberci, někteří přicházejí z Prahy. Sledují nejen pedagogické problémy, ale také právní předpisy. Některým činí potíže najít k chovancům vhodný vztah. Bývají až příliš kamarádští a ztrácejí pak u nich autoritu.

K: Kromě učitelů a vychovatelů máte jistě ve VÚDM také odborné pracovníky, např. psychologa...

ZP: Máme samozřejmě zdravotní personál a důležitou práci má tzv. etoped. Ten se vyzná v metodách individuální práce s mládeží, v lecčem nahrazuje psychologa. V nutných případech se obracíme na diagnostický ústav, případně na pedagogicko-psychologickou poradnu v Liberci.

K: Děkuji vám za rozhovor.

ROZHOVOR S P. ARNOŠTEM ŠULCEM, KTERÝ PŘI SVÉM CESTOVÁNÍ POZNAL ČTYŘI SVĚTADÍLY

INTERVIEW Č. 2

K: Víme, že se dříve volně cestovat nemohlo. Po „sametové revoluci“ jste si to vynahradil a poznal jste přírodu i lidi ve čtyřech světadílech. Už vám zbývá navštívit vzdálenou Austrálii a snad i Antarktidu.

AŠ: Využívám dnešních možností a cestování je důležitou součástí mého života. Bohatý nejsem, ale využívám nejlepší možnosti, jak si přivydělat a vydat se na další cestu. Zpočátku jsem jezdil sám, v posledních letech jezdím spolu se svou přítelkyní Pavlou.

K: Jakým dopravním prostředkem jezdíte?

AŠ: Po střední Evropě většinou na kole. Asi vás překvapí, že jsem na svém kole projel během měsíce jihoamerický stát Chile. Na mapě to je úzký

průžek země pod Andami, s rozsáhlou pouští Atacama, omývaný vlnami Tichého oceánu. Je to země opravdu vzdálená, kam jsme samozřejmě letěli přes Atlantik letadlem. Také do Egypta či do Indie jsme letěli. Po území Indie jezdí vcelku dobře fungující dálkové vlaky. Máme zkušenosti i s asijskými autobusy...

K: Pokud oím, některé evropské státy jste dosud nenavštívil. Proč tomu tak je?

AŠ: Nebyl jsem ve Skandinávii. Mám-li být upřímný, mám mnohem raději země s teplým podnebím. Nepochybuji o tom, že tam je hezká příroda, ale netáhne mě to tam. Nebyl jsem také např. ve Velké Británii. Nerad se mi příliš turisticky rážímavá... Mne nepřitahují rušná průmyslová města, ale především příroda. Hory... Pěkně to může být ve Škotsku, ta jezero a staré hrady, také sousední Irsko jistě má své kouzlo. Nedostal jsem se také nikdy do Pobaltí. Mám na mysli ty tři bývalé sovětské republiky - Litvu, Lotyšsko a Estonsko.

K: Říká se, že nejchudší a donedávna od okolního světa izolovaná je malá Albánie. Tam jste se někdy dostal?

AŠ: Ano, strávil jsem tam celý měsíc. Byli jsme na jaderském pobřeží, lemovaném stovkami betonových bunkrů, zdrželi jsme se několik dní také v hlavním městě Tírana, ale nejvíce nás lákala divočina v horách. Tírana byla tehdy asi jediným hlavním městem v Evropě, kde ještě nebyly supermarkety. Přesto byl již tehdy velký rozdíl mezi životem ve městech a způsobem života v horách... I tam platilo, že ti nejchudší lidé jsou upřímní a přátelští.

K: A kam máte namířeno letos?

AŠ: Právě před několika dny jsem se vrátil z Rumunska. Navštívili jsme několik českých vesnic v Banátu. Ti lidé tam pracují, aniž by čekali, že jim vláda pomůže. Dodnes pracují na polích, hovoří stále ještě dobře česky, zpívají rádi české písničky. Krápadalo mi to jako výlet do minulosti. O celém století... Ale upřímnost jim růstala a to člověk, který je často při cestování rávislý na pomoci místních obyvatel, náležitě ocení.

Mám také v plánu vypravit se letos na Balkán ještě jednou, navštívit Makedonii, Kosovo a Srbsko.

K: Jedna věc je koupit si lepenku či jízděnku, druhá věc je - jak se tam domluvit. Dostáváme se k problému: jak jste na tom se znalostí cizích jazyků?

AŠ: Tohle je moje slabina... Babička i matka hovořily dobře německy a měly snahu mě již v dětství učit. Neměl jsem jako kluk pro to pochopení a cestovat se tehdy stejně nemohlo... Po té "sametové revoluci" už jsem se na učení slovíček a gramatiky cítil dost starý. Spřibýrajícími lety se nové výrazy stále hůře pamatuji... A přitom se, že je v tom i trochu pohodlnosti... Pochytil jsem nejnustnější anglické výrazy, v té Jižní Americe jsem se naučil něco ze španělštiny. Po návratu z Chile jsem dokonce začal chodit do kurzu, ale zjistil jsem, že vyučující a ti hodnověrní vesničané vyslovují tentýž jazyk velmi rozdílně. A protože pan učitel nikdy pod rovněkem nebyl, domníval se mylně, že jen on hovoří tou jedine správnou španělštinou. Přestal jsem brzy do kurzu chodit...

K: Nepřekonatelné jazykové problémy jste měl jistě u našich sousedů. Máme na mysli ne Poláky, ale Maďary. Řekněte mi, že jste jim rozuměl?

AŠ: Věřte mi, nebo nevěřte, byl jsem tam jako vedoucí celé cyklistické výpravy, musel jsem leccos rázovat, telefonovat... Nakonec jsme se díky dobré vůli našich partnerů vždycky nějak domluvili...

K: Vraťme se k vaší cestě do Indie. Říkal jste, že vaše rážky (z této země jsou nejbohatší). Co na vás zapůsobilo nejsilnějším dojmem? Jsou tam jistě i mnohé jevy, které jsou pro nás, Evropany, skličující...

AŠ: Filidé řijí odevzdání, jejich náboženství my asi nerozumíme. Je to obrovská země s miliardou obyvatel, a přesto nevyvolává války. Viděli jsme, jak krutě policie zasahovala proti slodějům. Ta krádež byla narušením prastarých zavedených tradic... Na hygienu se v přelidněných městech vůbec příliš nedbá, většina Indů jsou vegetariáni. I my jsme se během měsíčního pobytu bez masa téměř obešli. Viděli jsme všude velké množství šebřáků, mezi nimi byla spousta dětí. Ta bída by jistě byla leckde důvodem k revoluci.

V Indii jistě nikdo neříká, že jsou si všichni lidé rovni. Rozdělení do kast tam sice podle platných zákonů již neplatí, ale lidé zřejmě vědí, že taková rovnost ve společnosti neexistuje...

K: A jak jste se s těmi mírumilovnými snědými Indii domlouvali?

AŠ: Pokud jsem, na území Indie se používají desítky různých jazyků. Ind se sereu by se nedohovořil s Indem z jižní části. Angličané jako bývalí utlačovatelé v roce 1947 se sem odešli, ale jazyk půstal. Pomáhá totiž vzájemnému dorozumění mezi Indii. Vydávají tam spoustu druhů anglických novin a časopisů... Byla by se nám hodila dobrá znalost angličtiny, ale bohužel...

K: Jistě máte nějaké cestovatelské plány do příštích let. Můžete mi něco prozradit?

AŠ: Chystáme se do Mexika a ten dnešní poruch s tzv. prasečí chřipkou nás nemůže odradit. Také bychom rádi poznali Čínu, ale tam by nás skutečně čekaly nepřekonatelné jazykové problémy...

K: Jistě, že máte po tolika letech cestování také špatné zkušenosti.

V čem pozorujete změny k horšímu, když samo cestování je dnes jistě pohodlnější a většinou také finančně dostupné...

AŠ: Velice kladným poznatkem je fakt, že obyčejní lidé jsou ve své většině přátelští všude na světě. Záporně však působí tzv. globalizace. Rozmanitost vystřídá brzy jednotvárnost. Všude najdeme stejné výrobky několika firem, mezi tradičními místními jídly, oděvy a zvyky. Konzumní způsob života vytlačí tisíciletou kulturu domorodců, takže cestovat asi nebude tak zajímavé. Černoši nebo Indiani budou předvádět svůj folklor pouze cizincům za peníze... Taková vidina mě nikterak netěší.

K: Děkuji vám za rozhovor a přeji mnoho štěstí při dalších výpravách do země, kde jste dosud nebyl.

[Pan Arnošt Šulc je vyučený opravář přístrojů pro stomatologické ordinace, výtvarný řidič, narodil se v roce 1961.]

Statistické údaje k 31. prosinci 2008:

- Počet obyvatel města Chrastavy.....6167 osob
- Počet narozených dětí.....97
- Počet zemřelých občanů.....65
- Počet uzavřených sňatků.....50

Jan a Anneliese Grobodovi oslavili 12.4.2008 „klatou“ svatbu.

Zápis provedl:

Dr. František Vydra
městský kronikář

J. S. Měšťák



2009

Mezinárodní události:

PREZIDENT USA
B. OBAMA
ROK VE FUNKCI

Lož funkce se ujal nový americký prezident Barack Obama. Je to první prezident USA tmavé pleti. Převzal po svém předchůdci G. Bushovi ml. ohniska napětí, především na asijském kontinentu. Dále tam pokračují nepokoje v Iráku, nedáří se ani uklidnit velmi napjatou situaci na území Afganistánu. V těchto oblastech působí mezinárodní teroristická organizace Al-Kajdá. Obama chce zlepšit mezinárodní vztahy např. s Kubou a s Ruskem.

NOVODOBÍ PIRÁTI
V SOMÁLSKU

Několikrát během roku došlo na moři poblíž somálských břehů k ozbrojenému únosu námořních lodí. Cílem tohoto novodobého pirátství je získání vysokého výkupného.

EVROPU
OHROŽUJE
ISLÁM

V Evropě přibývá přistěhovalců islámského vyznání. Velké množství jich je ve Francii (především Alžírčané), ale také v Německu. Tito lidé nemají zájem splynout s majoritním obyvatelstvem, nechtějí se podříditi zákonům a zvyklostem hostitelské země. Dožadují se nároků na uznání své víry, domáhají se stavění mešit atd. V Švýcarsku bylo provedeno referendum k těmto otázkám a naprostá většina obyvatel se vyslovila záporně. Odmítají povolit stavbu mešit ve své zemi. Hovoří se o „islamizaci Evropy“ a síli xenofobie.

TERORISMUS -
VÁŽNÁ HROZBA

Žnepokojujícím jevem je mnoho pokusů o teroristické činy, především v letecké dopravě. Na letištích byla provedena přísná opatření (rentgenování zavazadel i osob), která však omezují volný pohyb pasažérů.

EKONOMICKÁ
VELMOC: ČÍNA

Ekonomickou velmocí se stala Čína. Zaplavuje textilem, hračkami a jinými výrobky celou planetu. Tato země se vyznačuje nedodržováním lidských práv. Na tento fakt upozorňuje při svých cestách po světě Tibetský dalajláma, který již několikrát navštívil Prahu.

(Je na místě připomenout výrok Napoleona, který již před dvěma sty lety věštecky prohlásil: „Nechte Čínu spát; až procitne, svět užasne.“)

K velkým úspěchům Číny patří např. úspěchy v dobývání vesmíru, nejrychlejší vlak světa, špičková urbanistická úroveň mnoha velkoměst atd. Zatím není daleka plně využít lidský potenciál, jímž tato asijská velmoc disponuje.

K celosvětovým problémům dneška patří bezesporu vývoj klimatu. Celosvětová konference na toto téma, která se konala v závěru roku (v prosinci) v dánské Kodani, skončila fiaskem. Jde o postihy těch zemí, které přispívají ke znečišťování ovzduší (patří k nim Čína, ale také USA), stoupání teploty ovzduší, tání ledovců atd.

V celosvětovém měřítku hraje rok od roku stále větší roli používání internetu. Také v České republice se zvýšuje rychlým tempem počet soukromých majitelů internetu. Zatímco děti a mládež pacházejí s tímto celosvětovým komunikačním prostředkem zcela samozřejmě, starší generace (lidé nad 60 let) absolvují kurzy, avšak přesto je úroveň jejich „počítačové gramotnosti“ nižší.

V tisku i v televizi se šíří apokalyptická zpráva o brzkém pádu světa. Je uváděn i přesný termín: období letního slunovratu roku 2012. Tento údaj je prý převzat z starého mayského rukopisu. Prostý lidský rozum tomu odmítá uvěřit, třeba i proto, že stejná předpověď byla již několikrát v minulosti dopředu oznamována, avšak naštěstí nedošlo nikdy k její realizaci.

Přes všechnu humanitární pomoc hladoví (především v Africe) desítky milionů lidí. Smutným faktem je zneužívání dětí ve válečných konfliktech mezi africkými státy (zv. dětské vojáky).

Irán vyvíjí dál své atomové zbraně a hrozí nebezpečí, že napadne atomovými raketami židovský stát Izrael.

ZMĚNA
SVĚTOVÉHO
KLIMATU

ROSTOUcí
VÝZNAM
INTERNETU

BLÍŽÍ SE
KONEC SVĚTA ?

AFRIKA:
HLAD A
DĚTSKÍ VOJÁCI

IRÁN:
ATOMOVÁ HROZBA

Vnitrostátní události:

EKONOMICKÁ KRIZE

České republiky se citelně dotkla ekonomická krize, jejímž důsledkem je snížování výroby a zvyšování nezaměstnanosti (přes 600 tisíc).

RODÍ SE VÍCE DĚTÍ

Skončil tzv. baby-boom, tedy období, kdy se rodilo více dětí. Bylo přiznáno více než 30 baby-boxů, kam mohly matky odkládat novorozence, o něž se z různých důvodů nemohly či nechťely starat.

LISABONSKÁ SMLOUVA PODEPSÁNA

Po dlouhých průtazích podpsala Česká republika tzv. Lisabonskou dohodu jako jeden z posledních členských států Evropské unie. Vádným oponentem této mezinárodní smlouvy byl např. prezident republiky Václav Klaus, který je přesvědčen o tom, že přijetí podmínek Lisabonské smlouvy omezí naši státní suverenitu. Nejvíce se obává možnosti, že by Německo mohlo uplatňovat nároky na majetek německých občanů bývalé ČSR a neuznání tzv. Benešových dekretů.

OBAVY

Z OMEZOVÁNÍ STÁTNÍ SUVERENITY

Pravidla Evropské unie omezuji např. pěstování chmele, cukrovky, vinné révy a některých dalších plodin, zemědělci dostávají z EU mnohem menší finanční dotace než „staré“ země. V Bruselu - v ústředí EU - resedá také několik českých europoslanců, z nichž se patřím nejvíce osvědčil bývalý český premiér Vladimír Špidla.

LIMITY V PĚSTOVÁNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH PLODIN

ČEŠTÍ EUROPOSLANCI

Velmi negativním jevem současného života v ČR je velká korupce, např. při nákupu švédských nadzvukových stíhaček GRIPPEN. Korupce byla prokárána také u policie. Vyšetřování mnoha případů však bylo „ramete-no pod koberec“.

KORUPCE

Od ledna do června bylo České republice svěřeno řízení celé Evropské unie. Po půl roce řídí EU vždy jiný členský stát. Před námi byla v čele EU Francie, po nás přejala řízení Švédsko.

ČR PŮL ROKU V ČELE EU

Neutěšená vnitropolitická situace vedla k tomu, že v průběhu našeho půlročního předsednictví došlo k pádu vlády. Musela být vytvořena tzv. úřednická vláda v čele s Janem Fišerem, která bude ve své činnosti pokračovat také v první polovině roku 2010. Tato vláda si získala značné sympatie české veřejnosti a J. Fišer se stal nejoblíbenějším politikem. Veřejnost je totiž znechucena nekonečnými kahanicemi a spory mezi politickými stra-

ÚŘEDNICKÁ VLÁDA JANA FIŠERA

nami.

Ostudnou aférou se smutně proslavila Západočeská univerzita v Plzni. Na tamní právnícké fakultě byly odhaleny vážné nedostatky při udělování titulů JUDr. Více než třetina disertačních prací má nedostatky a ne-
odpovídá svým rozsahem a celkovou úrovní vysokoškolským požadavkům. Mnozí studenti nenavštěvovali přednášky a absolvovali přesto předepsané pětileté studium za méně než dva roky. Je podezřelé, že mnozí bydleli v Praze, ale zkoušky skládali a diplom obdrželi v Plzni. Bylo mezi nimi také několik politiků, např. Stanislav Gross, Marek Benda, chomutovská primátorka Ivana Rápková atd.

K významným událostem roku 2009 patří několikadenní návštěva papeže Benedikta XVI., který hovořil k davům věřících v Brně a ve Staré Boleslavi.

Ačkoliv má Česká republika v Evropě pověst ateistického státu, ukázalo se, že přišlo ^{uvítat} nejvyššího představitele katolické církve přes 160.000 věřících.

Ke konci roku 2009 ukončil svou činnost kardinál Miloslav Vlk. V lednu 2010 má papež ustanovit jeho nástupce.

Za šíření fašistických názorů má být v nejbližší době souzena str. Dělnická strana. Ta si získala sympatie mnoha lidí tím, že hlásá rasadu, čistoty, národa, nenávidí Romy (Cikány), Vietnamce, černochy a jiné cizince. Pod záminkou jakési obhajoby „čisté rasy“ a hesla „Nic než národ!“ se vydává za vlasteneckou politickou stranu a šíří cílevědomě xenofobii (nenávisť k cizincům). Tam název připomíná fašistickou stranu NSDAP. Poslední dvě písmena znamenají Arbeiterpartei, tedy „dělnická strana“. V soudním procesu by ideologie této strany měla být odsouzena jako fašistická.

V první polovině února 2009 se v Liberci (na Ještědu a ve Věsci) konalo světové mistrovství ve skocích a v běhu na lyžích. Účích musel být dovezen nákladními auty z velké dálky, protože běžecská trať se nacházela ve výšce asi 350 metrů, pro vysoké ceny vstupenek přišlo minimum diváků, připravené stánky s občerstvením v centru Liberce byly prázdnou, ceny za ubytování byly tak vysoké, že se divákům vyplatilo ubytovat se v Žitavě a jinde. Nakonec byly vstupenky skoro zadarmo a účast diváků byla pajišťována školami, Organizace samot-

FALEŠNÉ
DIPLOMY
PRO STUDENTY
PRÁV,
(PLZEN)

NÁVŠTĚVA PAPEŽE
BENEDIKTA XVI.
(ZÁŘÍ 2009)

PŮSOBNÍ TZV.
»DĚLNICKÉ
STRANY«

NEÚSPĚŠNÉ
LYŽAŘSKÉ
MISTROVSTVÍ
V LIBERCI

něho mistrovství byla po sportovní-organizační stránce v pořádku. Zůstaly dluhy ve výši desítek milionů korun, které nebyly do konce roku splaceny. Záštitu nad tímto vrcholným lyžařským podnikem převzala naše světově známá běžkyně na lyžích Kateřina Neumannová. Výdaje na toto mistrovství přesahovaly 2 miliardy korun.

POPLATKY ZA ZDRAVOTNICKÉ SLUŽBY

Po celý rok 2009 se vedly spory o poplatcích za zdravotní péči, které před dvěma lety prosadil tehdejší ministr zdravotnictví Tomáš Julínek. Za lékařskou prohlídku a za každý recept na lék se platí 30,- Kč, za den pobytu v nemocnici pak 60,- Kč. Část veřejnosti tvrdí, že to je nesprávné, protože každý občan má podle Ústavy ČR právo na bezplatnou lékařskou péči. Některé kraje platí tento poplatek za občany, jiné kraje ne. Problému bylo využito také politicky.

HERNÍ AUTOMATY - GAMBLERSTVÍ

Vážným problémem v naší zemi se stalo tzv. gamblerství, což je závislost na herních automatech. Po celé republice vznikly tisíce heren a dochází k mnoha lidským (rodinným) tragédiím. Touha po rychlém zbohatnutí způsobila často značné zadlužení a úplný rozvrat rodin. Starosta Chrastavy Ing. M. Canov se velmi iniciativně zasadil o omezení heren a vedl dokonce spor s ministerstvem, aby opatření proti tomuto negativnímu jevu nebyla pouze formální, ale skutečně účinná. Tuto výzvu přijaly např. mnohé obce na Brněnsku.

SNÍŽIL SE POČET DOPRAVNÍCH NEHOD

I přes pokračující modernizaci silniční sítě v ČR je počet obětí dopravních nehod stále vysoký. Během roku 2009 zemřelo na silnicích „pouze“ 820 lidí, což prý je nejnižší číslo za uplynulých 20 let. Ve srovnání s předními evropskými zeměmi je však toto číslo velmi vysoké. Nejvíce nehod způsobili mladí řidiči od 18 do 35 let.

ZAVEDENÍ TZV. DIGITÁLNÍ TELEVIZE

V průběhu roku 2009 docházelo postupně k přechodu od analogové k digitální televizi. Kvalita obrazu je lepší, avšak je nutné, aby si uživatelé přikoupili přídavné zařízení, tzv. set top-box.

20 LET OD »SAMETOVÉ REVOLUCE«

Letos se mnoha způsoby připomínalo 20. výročí našeho společenského vývoje od tzv. »sametové revoluce« do dneška. Je jisté užitečné si připomenout, že dvacet let - to byla celková doba trvání tzv. první republiky.